

PATRIARCHÆ
JOSEPHI
RELLIGIO

Ab criminationibus **BASNAGII**
vindicata,

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
ART AND HISTORY
OF THE
CITY OF BOSTON

**PATRIARCHÆ
JOSEPHI
RELLIGIO**

**Ab criminationibus BASNAGII
vindicata.**

DISSERTATIO
Habita inlustres inter Academicos
ab
P. CASTO INNOCENTE
ANSALDI O. P.

Eam verò typis committendam
curavit
A. I. D.

NEAPOLI MDCCXXXVIII.
Excudebat Felix-Carolus Mosca.

Superiorum Facultate

FA. ingr. E. 1. 62

REPUBLICAN PARTY
STATE OF CALIFORNIA
COUNTY OF ...

...
...
...

Excellentissimo Domino
D. HIERONYMO
LUCCHESINI
 Patritio Lucensi, Bismantuae Marchioni,
 Provinciae ac Civitatis Regii Lepidi
 Praefecto, Serenissimae Celsitudinis
FRANCISCI III.
 Mutinae, Regii, Mirandulae, &c.
 Ducis, primum quidem ad
CAROLUM
 Siciliae Utriusque Regem, dein ad
PHILIPPUM V.
 Catholicum Hispaniarum Monarcham
 Oratori Praestantissimo.

*Et si plurimum ve-
 reor, ne exiguus
 nimium libellus iste haud dignus*

2 4

audiet

audiat quæ Tibi nunc petur ,
VIR EXCELLENTISSIME ,
re tamen quæ de agit penitius
perpensa , ab concepta sententia
haud passus sum dimoveri . Vin-
dicatur nempe in illo prudentis-
simi Ægyptiorum olim Proregis
Josephi religio , Basnagii crimi-
nationibus temerè laceßta , ni-
ve licet candidior ea fuerit , ac
purior auro . Ab quo autem nisi
abs Te , **VIR EXCELLENTIS-
SIME** , petere æquius possem
vindiciarum hujusmodi cliente-
lam , qui maximi Pbaraonis Ad-
ministrum prudentiam non modo ,
consilium , æquitatem , verum
& castissimos emularis mores ,
Religionis zelum , atque con-
stantiam ? Non hic Ego de Avo-
rum tuorum , cæterorumque qui

ante

ante Te eorum in nomen iuerunt,
genere dicam ad arma, ad fa-
sces, atque ad imperium nato:
ruas non enumerabo gazas,
atque locupletissimas opes, ne-
que de cæteris tui corporis doti-
bus vel levis ab me erit institu-
tas sermo; Quis enim hacce po-
strema in parte Te Patriarchæ
Ægyptiæ comparandum non mo-
do, verum & anteferendum non
arbitretur? Quum ille virtutem
quidem habuerit, ast opinionem u-
liquando apud Heram non ha-
buerit virtutis, Tu contra &
virtutem habeas & virtutis e-
riam speciem; tuo nempe in con-
spectu bellè adeo formæ decor &
humanitas sunt cum gravitate
conjunctæ, ut verbis Tullii de
Catone, Te felicem compellare

me

merito valeant, ab quo rem impro-
bani petere Nemo auderet.
Exigua tamen hæc sunt omnia
tuas relatè ad virtutes præstan-
tissimas, **VIR EXCELLENTIS-
SIME,**

Nam genus & Proavos, &
quæ non fecimus ipsi,
Vix ea nostra voco.

Virtutes illæ verò tuæ adeo Tui
sunt propria, ut Te ad usque
astra votis omnium subvexerint,
quas ego eloqui si impresentia-
rum vellem, Icaro audacior es-
sem, Dædalo ingeniosior si pos-
sem. Verum ille ornari modestæ
negant, esse contentæ. Unum
est quod præterire nullo modo pos-
sum, in quo certè si non virtu-
tem, ast tamen Josephi fortu-
nam superare quodammodo visus

..

es, ac veluti obtenebrare. Quod enim, amabo, nobile magis excogitari potuit Ægyptio de Patriarcha ἐγκώμιον eo quo sacris ornatur in Literis? quum enim probe novisset Auctor Libri Sapientie ultimam haud esse laudem Principibus placuisse Viris, datam dixit Josepbo gratiam fuisse atque sapientiam in conspectu Pharaonis Regis Ægypti, qui suo eum prefecit imperio. **At Tu, VIR EXCELLENTISSIME**, non uno, sed pluribus tui amantissimis gaudes Principibus, ac meritò gloriaris; lectissima quippe functus Legatione ad **CAROLUM** Siciliæ utriusque Regem, benignitatem erga Te ità expertus es suam, ut si parilem in **PHILIPPO** Hispaniarum Re-

ge, ad quem Legatus properas
in dies, fors tibi concedat (con-
cedet verò certissimè) fore con-
fido, ut nominis tui gloriam, vel
ante expectatam, eam perduxeris
ad metam, ad quam maturis-
sime etatis homines, maxi-
mis non modò ornati virtutibus,
verum & quibus vultur sit for-
tuna sereno, numquam aspirare
sunt ausi. Quod si animum men-
temque meam ad HEROAS con-
vertam ESTENTES, quorum
in imperio maximam adeò ful-
gentemque præfecturam geris as-
dignitatem, animadvertamque
Illi quantum Egyptios supra Re-
ges virtute, meritis, fortitudi-
ne se extollant atque constan-
tia, tunc tua meo viderur sty-
lo manum iniicere spectatissima
pic.

pietas, ne deum tuos persequar fa-
stus, Josephi aut fama, aut glo-
ria videar offecisse. Tu interim,
VIR. EXCELLENTISSIME,
non modo tot tibi nominibus de-
bitum manusculum, verum, quod
magis obsecro, studium erga T o
fac ut excipias meum. Hocce
autem, qualecunque esse illud
possis, nulla certe dies, nullus
minuere poterit impetus, post-
quam etiam letheum, poenice ut
ajunt, flumen a Charonte fuero
pretervectus.

Excellentiæ Tuæ

Officiose Additissimus
A. L. D.

Dominus Abbas Pertasio revisi-
deat, & referat. Neap. 3. Julii
1738.

D. CARMINUS CIOFFI EPISC.
ANTIN. VIC. GEN.
D.P.M. Giptius Can. Dep.

Pœst imprimi.
Franciscus Maria Pertusius.

Attenta supradicta Relatione,
Imprimatur. Neap. 21. Julii 1738.

D. CARMINUS CIOFFI EPISC.
ANTIN. VIC. GEN.
D.P.M. Giptius Can. Dep.

Dia

Die 10. mensis Julii 1738. Neap.

*Viso rescripto S. R. M. sub die
decima quarta currentis, ac relatio-
ne facta de commissione Reverendi
Regii Cappellani Majoris per A. R. P.
F. Pium Thomam Milante O. P.*

*Regalis Camera S. Clara pro-
videt, decernit, atque mandat, quod
imprimatur; Verum in publicatio-
ne servetur R. Prag. Hoc suum.*

J. D.

Ταῖς αὐταῖς κόλαξε Σημίαις
τοῖς ψάδοις ἀγαθῶν καὶ ἀσπίρ
ἀπὸ τοῦ δεσποτινοῦ.

Hoccrates ad **N**icoclem ?

MLJ

MIrari sūbit quæ ad-
versus Patriarcham
Josephum ἀρρονη-
vos concessit Bas-
nagius . Differit
nempe homo con-
fidentia confiden-
tior capite adnotationum . septimo
ad Judaicam Cunei Historiam de
odio Ægyptios inter ac Hebræos o-
lim intercedente , eoque tendit,
causam ut adferat originemque ,
è qua similtates ejusmodi fluxe-
runt . Sententias odium illud pastora-
li Israelitarum conditioni , scemine-
isque Ægyptiorum moribus adse-
rentes rejicit, suam inde statuit, Rel-
ligionis scilicet dissonantiam , qua
factum autumat, ut Ægyptiæ gentes
Israeliticum abominarentur populū .
Me verò in dubietatis . hujusce judi-
cē statuere in animo fuisset nunquā,
nisi Basnagius adnotationem subne-
ctere fuisset ausus , qua Josepho Pa-
triarcharum sanctissimo nigrum ido-
latriæ theta impingit , cujus ab

A

nota

nota innocentem vindicare virum placet. Quum enim Josephi ævo ægestas invalesceret in dies, compulsi in Ægyptum semel iterumque sunt Israelitæ fratres, quos ut Josephus cum Beniamino adspexit, epulam pronunciavit, meridie verò convivio excepit, eo qua apud Patrem solebant ordine, ab se quidem seorsim, seorsim & ab Ægyptiis, quod ipsis abominabiles esset Hebræi; hocce autem super factum ita scriptitare audet Bafnagius.

(1) Moses qui Ægyptiorum mores adprimè callebat, eorum utpotè imbutus sapientia, Patriarcham Josephum carnes cum fratribus haud comedisse tradit, neque alia de causa,

(1) *Moyse qui devoit connoître des coutumes des Egyptiens, puisque il avoit esté élevé dans leur sagesse, dit que Joseph ne mangea point de la viande, Et du pain avec ses freres, parceque les Egyptiens ne parvoient*
man-

sa, nisi quod prohibitum esset Ægyptiis cum Israelitarum gentibus comedere, abominabiles enim illis erant. En antiquum certè Relligionis discrimen, nam & ante Israelitarum in Ægyptum adventum radices egerat, eoque devenerat, ut & in civilibus consuetudinibus alios aliis invisos redderet. Patriarche Josephi Relligioni, & fame minus iste consulit scripturæ locus, adparet namque Josephum se se Ægyptiorum

manger du pain avec les Hebreux, qui leur étoient en abomination. Voilà une différence de Religion fort ancienne, puisqu'elle avoit commencé avant l'entrée des Israélites en Egypte: cette différence étoit terrible, puisqu'elle rendoit les uns abominables aux autres, & on la portoit fort loin puisqu'elle avoit lieu jusques dans les repas civils. Cet endroit de l'Écriture n'est pas fort honorable au Patriarche Joseph, car on

4
rum accommodasse moribus . Et quidem Fratrum in Ægyptum adventus Patriarcham ab criminoſa ſimulatione arcere debuiffet, a vitamque in Religionem reducere; Aſt opportunum minus hocce illi videbatur conſilium, remque ob familiarem factius differendum ſtatuit . Interfecta ſunt animalia ad inſtaurandam Exterorum menſam, neque enim Ægyptiorum ad uſum opus illis erat, aut certè non abſque ſuperſtitioſis riti-

voit qu' il s' étoit accoutumè aux ſuperſtitions des Egyptiens . L' Arrivèe de ſes Freres devoit l'engager a ſortir d'une diſſimulation criminelle, Et reprendre la Religion de ſes Peres ; mais la choſe étoit ſi importante pour ſa fortune qu' il fut contraint d'attendre un temps plus heureux . Il paroît qu' on tuoit des animaux pour les étrangers , mais ſelon toutes les apparences on ne le faiſoit pas pour les Egyptiens , ou bien on le fai-

tibus ; quos quum avversarentur
Israclitæ , convivii societatem impe-
diebant . Hæc Basnagii adversus Jo-
sephum pice nigrior criminatio .

Ecquis autem Hominis ipso Mo-
mo mordacioris exudantem pa-
ti queat criticen , qui levissimo du-
ctus momento Josephum veluti cal-
idum temporum observatorem tra-
ducit ? Basnagium minimè latere
poterat quid de maxima Josephi
virtute Scriptura , Patres , universi
denique sentiant Auctores , qua põ-
tatur apud omnes veneratione . Im-
mò ex ipsomet Literarum sacrarum
ingenio confici facile possent Pa-
triarchæ sanctissimi vindiciæ . Porro
fa-

*faisoit avec certaines precautions su-
perstitieuses , qu' on ne faisoit pas ob-
server aux Juifs , ainsi ils ne pouvo-
ient pas manger ensemble . Basnage,
Antiquitez Judaïques , ou Remar-
ques critiques sur la Republique des
Hebreux CHAP. VII.*

6
sacros Scriptores Antiquorum Pa-
trum crimina , neque ignorasse ne-
que tacuisse luce est clarius ipsa , de
Josepho autem nullam reperire esse
apud ipsos. ~~laxa~~ fidei suspensionem.
Verba illine aperta sunt de facta di-
visione Filios inter Dei , & filios ho-
minum , de merito ob malitiam di-
lavio , Sodomæque & Gomorræ in-
censione , de Filiorum Israel ingrato
Deum adversus benefactorem ani-
mo . Non obscura est in Scripturis
de Caini adversus Fratrem , deque
Chami facinoribus Patrem adversus
mentio , late etiam patent que de
Thare idololatria , de perduelli Mo-
sen adversus , & Aaronem Cora , Da-
thani , Abironisque tumultu descri-
buntur , sicut & ea , que Davidi ex-
probrantur , & Sakmoni . Quam ita-
que sacris in paginis nec minimum
de Josephi ab avita Religione Pa-
trum defectione verbum , nec mini-
mus inveniatur apertum , signum evi-
dentissimum est eum ad Egyptios
numquam mores declinasse . Neque
enim

enim in promptu esset adferere, quo pacto, dum cæterorum crimina sacra detestentur paginae ac diris devoteant, Josephi idololatriam, quod certè malorum fuisset maximum, consultò atque insyncerè adeo susciperent celandam.

Omitto celeberrimas laudes, quibus Josephus donatus est, Sapientiarum, Psalmorum, Actorum denique libris, sufficiant verò que capite Genesios secundo scripsit de Patriarcha sanctissimo his verbis Moses: *Fuitque Dominus cum eo, Et erat vir in cunctis prospere agens, habitavitque in domo Domini sui, qui optime noverat Dominum esse cum eo, Et omnia, que gereret, ab eo dirigi in manum illius. Benedixitque Dominus Domui Egyptii propter Joseph, Et multiplicavit tam in edibus quam in agris cunctam ejus substantiam. Dominus enim erat cum illo, Et omnia opera ejus dirigebat.* Hucusque Moses; sique alia mihi esset præter veritatem ac brevitem mota, ver-

ba pronuntiarem, quæ de Josepho
 Theodoretus habuit, quæque apud
 Ephrem Syrum, Ambrosium, Hiero-
 nimum, Joannem Chrysoſtomū, Cy-
 rillum Alexandrinum, Iſidorum Pe-
 luſiorem, Baſilium Seleuciæ Episcopū,
 Fulgentium, Bedam, Alcuinum, Brun-
 nonem Hiperbolicos Episcopum, alioſ-
 que reperiuntur Auctores, qui om-
 nes ejus veluti lymphantur in lau-
 des: neque momentis *ἐκ τῶν* ca-
 reret Patriarchæ cauſſa, eo maxi-
 mē quod è Flavio libro antiqui-
 tatum ſecundo capite quinto ſum-
 tum opportunè foret, dum Pha-
 raontis Pincernam Regi de Josepho
 Patriarcha indicantem ſic alloqua-
 tum refert: *Ipsū autem* (Josephum)
a Petephare quidem coquorum præ-
ſectio vincitum eſſe, ejus utpoſe ſer-
uum; λέγει δὲ αὐτὸν ἑβραίων ἐκ
ὀλίγων ἢ γένος, ac dicit ſemet-
cum paucis Hebraicum eſſe genere, at-
que Patre claro natum. Quæ qui-
 dem phraſi ſacrarum literarum
 conſonat. Ecquis autem arbitretur

Jo-

9
Josephum, qui se claro insignitum
prædicabat stemmate, quod ab Is-
raelita Patre ortum duxerit, illud
tandem devenisse in consilium, ut
avito Patrum nomini, eorumque
relligioni diem dixerit, **Ægyptio-**
tumque idola fuerit veneratus? Jo-
sephum etiam de israelitica se se
gloriantem origine ac fide inducis
Philo libro, quem de ejus vita con-
scripsit. Ast hæc si legeret Basna-
gius simbriata quadam fronte pro
rejectamentis haberet, aut straminea
crederet additamentâ.

Totus in eo est noster Hypercri-
ticus, ut **Ægyptiorum** adversus Isra-
elitas odium ab relligionis dissonantia
ostendat esse profectum, ex quo inde
argumentum sumit, ut læsa fidei rebus
Patriarcham ostendat, Aliorum itaque
hæc de re sibi adversas stoccipè-
dit cõjectationes, de quibus nos infra.
Modo verò hanc ob causam po-
pulos inter illos nullam esse potuisse
similitatem ostendemus, objecta in-
de Basnagii enodabimus, imò de-
mon-

monstrabitur, cur sceleris ab Fru-
tribus comederit Josephus . De
Egyptiorum autem idololatria hæc
habet Basnagius : (2) Certum est ab
solo sacrorum discrimine ortum ha-
buisse Egyptiorum adversus Israe-
litas odium . Plurima verò sunt ani-
madvertèda . Religionè primû quod
adinet Egyptiorum , universa ani-
malium genera , Deorum veluti sym-
bola , eos certum est fuisse venera-
tos , atque regionis Fana animalium
imaginibus decorasse . Eo etiam po-
pulorum ejusmodi pervenerat su-
perstitio ; ut humanas licet abomina-
ren-

(2) Il faut demeurer d'accord que
cette haine venoit de la difference de
Religion . En effet il faut remarquer
ici trois choses . 1. La Religion des
Egyptiens ; ils adoroient toute espee
des animaux comme les Symboles des
Dieux , ils plaçoient même dans leur
temples les images de ces animaux .
Comme la superstition est bizarre
dans

rentur imagines, Brutorum tamen
formas magnis religionibus prosequerentur, quo factum ut Aegypti
Rex suammet ligneo in bove includeret
gnatam, ut hujusmodi sub animalis
specie divinos consequeretur honores.
Aureus vitulus evidens adeo erat Apis
symbolum, ut mirum omnino sit aliquos
ea de re dubitasse. Liquido dein adparet,
Aegyptios animalia, qua venerabantur,
haud jugasse, neque enim tale
quid

*dans ses Idées, ces memes Egyptiens,
qui rejettoient les figures humaines,
adoptoient celles des animaux; c'est
pourquoi un Prince fit enfermer le
corps de sa fille dans un boeuf de bois
doré, afin qu'on put l'encenser, &
l'adorer sous cette figure; & le veau
d'or étoit une imitation si sensible du
culte que les Egyptiens rendoient à
l'image du boeuf Apis, qu'il est éton-
nant qu'on le conteste. 2. N'est aisé
de concevoir, que les Egyptiens avoient
se-*

quid sacris eorum legibus consonum
fuisse. Haud equidem negamus pro-
letarium equarum gregem ab Agy-
ptiis innutritum, equosque ab eis-
dem alitos, quos alienigenis venun-
darentur; eorum enim frequens erat
usus in præliis; quin & extra dubi-
tationis aleam omnino est, boves ad
terre cultum, ovesque lanarum
caussa

*gent de la peine a immoler les ani-
maux, qu' ils adoroient, car le super-
stitieux ne voudroit par déchirer les
images qu' il venerate. Je ne nie pas
que les Egyptiens ne nourrissoient des
Haras, ils avoient des chevaux qu'
ils vendoient aux Etrangers. Et dont
ils se servoient dans la Guerre; ils
avoient des boeufs pour laborer, Et
des moutons dont la laine leur etoit
necessaire, ils les tueoient aussi, car
l' Ecriture sainte dit que Joseph fit
preparer de la viande Et du pain a
ses freres, Si Strabon assure que les
Prêtres qui adoroient les Crocodiles
le*

caussa alias fuisse ab Aegyptiis, quas demum occidebant, ut è Mosis testimonio discimus, qui Josephum Fratribus advenis panem, & carnes obtulisse docuit. Sacerdotes contra Crocodilos divino prosequerantur cultu, eosque panibus, carne, vino, si Straboni fides, alebant. Bos demum Apis, animal religioni sacrum non nisi post certam annorum seriem

è vi.

le nourissoient de viande de pain, & de vin, on sçait que le boeuf Apis, qui estoit un Animal consacré à la Religion estoit tué lors qu' il avoit veuscu un certain nombre d' année; il y avoit donc en Egypte certains animaux qu' on egorgoit, & d' autres qu' il n' estoit pas permis d' immoler. On ne pouvoit pas par exemple immoler une Vache, quoique l'immolation d'une Vache rousse fut un ceremonye fort celebre chez les Juifs: mais on immoloit des Boeufs roux à cause de Triphon. On n' immoloit

po-

è vita dimittendatur. Nonnulla itaque animalia fas erat Egyptiis occidere, nonnulla nefas omnino: ut reverà vetitum illis erat vaccam interficere, celebre licet apud Hebræos fuisset Vaccæ rufæ sacrificium, Triphoni contra Boves immolare licitum; neque enim Judæorum more agni apud ipsos in sacrificii materiam venerant, sicut nec Serpentes, nec Crocodili, cæteraque divinitatum

sym-

point d'agnau; comme on faisoit chez les Juifs. on epargnoit aussi les Crocodiles & les Serpens qui faisoient un autre Symbole de la divinitè, & qui malgré le culte qu'on leur rendoit ne laissoient pas de nuire aux habitans & leur oter souvent la vie. 3. Afin de trouver la distinction je crois qu'on faisoit pour les Crocodiles, & les Serpens ce qu'on fait par les images; c'est un crime de couper ou déchirer un image qu'on a placée dans un temple pour représenter un Saint, mais

symbola . Hujusce discriminis causa
 sam esse credimus non aliam , nisi
 quod erga Serpentes , & Crocodilos
 factum arbitramur ab **Aegyptiis** ,
 quod a nobis modo erga **Ægypti** &
Ægypti imagines ; magno enim habe-
 retur pro piaculo imaginem sacra in-
 sede locatam disjicere , secus verò
 quam quis fortè domi privatim fer-
 varet , infringere . **Crocodilum** ita-
 que

*mais on n'à pas le même respect pour
 tous les Portraits d'un Saint inco-
 nu qu'un particulier garde dans sa
 maison . Le Crocodile qu'on nourris-
 soit ne pouvoit être vuë sans scrupu-
 le ni sans crime , mais il n'y avoit
 que les superstitieux & les aveugles
 qui étendissent leur dévotion jusq[ua]
 aux autres . Enfin les Egyptiens avo-
 ient autant de Dieux que de Villes ,
 et souvent ce qui étoit veneré en ce
 lieu ne l'étoit pas dans l'autre : cha-
 que divinité avoit ses animaux par-
 ticuliers , il n'étoit pas permis d'im-*

que, quem plebant, absque criminis nota mactare certè non poterant, aut si tantum, qui omnino superstitioni se dederant, parilem erga universum hujusmodi animalium genus exhibebant cultum. Tot autem Ægyptiis nomina erant quot oppida, quin & animalia nonnulla ab regionis aliqujus incolis loco divinitatis habita, apud alterius regionis homines in Deorum censu haud numerabantur.

Di-

moler certains oiseaux, ni certains animaux, parcequ' ils estoient consacrez a Isis; mais dans une Ville ou cette divinitè n'estoit pas adorée on ne faisoit pas un scrupule de manger Et de immoler les autres animaux qui lui estoient consacrez. Et sur tout il y avoit dans chaque temple un symbole particulier de la divinitè qu' on y adoroit; le crime avoit etè enorme. si on avoit massacré dans ce lieu la l'animal consacré.

Ces-

Divinitatibus singulis sua erant animalia sacra, iccirco ea, quæ sacra erant Isidi, jugulare erat nefas; ubi numen illud venerabatur, secus, ubi alterius divinitatis obtinuerat cultus. Proprium etiam visebatur quocumque in Fano numinis Tutelaribus symbolum, qua de re crimini datum fuisset maximo, animal illud inibi occisum iri. Rituum hujusmodi atque caeremoniarum dissonantia, subdit. Basnagius, Ægyptiorum animos

If-

Cette difference de rites & des ceremonies mettoit de la division entre les Idolatres d'Egypte & les autres Payens. Malgré l'extreme tolerance qu'ils avoient les uns pour les autres, on eut beaucoup de peine de souffrir ces choses a Rome, & on donna plusieurs fois des ordres pour les en bannir. C'est mal a propos qu'un Sacerdote sentient qu'on confondoit alors les Egyptiens avec les Juifs, a cause de la conformité de leur rites; car ils

B

eto-

Israelitis non modo, verum, & Idolatris ceteris effecerat adversos. Quamvis enim Gentiles ultro invicem se sustinerent, fieri tamen haud potuit, quin Ægyptiorum ritus quamplurimi ab Romanis proseriberentur. Qua de re eruditum Scriptorem errasse arbitramur, qui apud Romanos eadem pro gente Israelitas Ægyptiosque audisse testatur, cum tamen constans omnino sit, eorum inter se ritus quam maxime dissonasse. Horrescebant Romani maximam Ægyptiorum superstitionem, quin & Græci, qui Romanos superstitione antecellebant, Ægyptiorum consuetudines jam antea damnabant; Athæneusque carmina Anti-
pha-

etoient tres differens. Les Romains avoient de l'horreur pour l'exces de la superstition, dans la quelle des Égyptiens etoient tombez. Les Grecs plus superstitieux que les Romains, n'avoient pas laissè de les condamner long

phanis refert *Aegyptios* inidentis, quod anguillas numinibus æquipararent, præferrentque; votis enim precibusque tantum Deos placabant, duodecim verò drachmas pro sacra hujusce animalis vel audienda voce persolvebant. Hæc ea sunt, quæ de *Aegyptiorum* adversus *Israëlitas* odio *Phormione* confidentior habet *Basnagius*, è quibus statim, quæ ejus est *ἀνατοχὴν δέρας ὑπερβολὴν*, tenent.

long temps auparavant. Athenès rapporte les vers d'Antiphanes, qui se moque des Egyptiens, les quelles malgré leur prétendue sagesse égaloient l'anguille à la divinité, & même l'élevoient au dessus des dieux, puisqu'on appaisoit les derniers par des vœux, & des prières, au lieu qu'on exigeoit douze dragmes & au delà pour sentir seulement cette sainte Bête. Basnage, Antiquitez, Judaïques ou Remarques critiques sur la République des Hebreux: CHAP. 7.

B 2

nebricosam violatæ Religionis Josepho inurendi notam sumit fundamenta .

Verum, candidè ut primum fatear quid sentiam , suo semet iudicio Basnagius miser , quasi forex , perit ; nullum enim inveniri evidentius potest pro servata ab Josepho veri numinis religione ἀπολογία, his quæ usque modo noster Hypercriticus docuit ; mirumque profecto, emunctæ adeò naris Virum eousque coecutire potuisse, ut post eam quam superstitionis Ægyptiorum de ritibus prætulerat doctrinam , v. l. minima inde ipsi obvenerit de Josephi religione suspicio . Plurima ex animalium grege apud Ægyptios morti obnoxia fuisse tradit , nonnulla etiam mortis expertia: Brutum apud Ægyptiorum aliquos Divinitati sacrum, apud alios prophanum erat omninò, aliqua si Basnagio fides: Bovum oviumque gregibus utebantur , atque pro data occasione , paucis demtis, mortis animalia reliqua consignabant

bant : Crocodilum, quem religionis ergo alebant, absque criminis nota occidere haud quidem poterant, reliquos interimere erat impune : Hæc & alia Basnagius . Quid itaque prohibuisset Josephum carnes cum advenis comedisse ; si ab solo Religionis capite esset repetendus obex ? Quum enim apud Ægyptios obtinuisset animalibus uti, ea alete, occidere, ecquis Ægyptiorum Patriarcham religionis, in quam migrasse Josephum autumat Basnagius, veum expostulasset, quod carnes licitè macetatas cum Fratribus comedisset ? Et quidem Ægyptios etiam diu postquam mortem obierat Josephus, carnibus usos fuisse, dignosci ex eo de facili potest, quod vulgus promiscuum, quod eum Israelitis ex Ægypto discesserat, servi scilicet Ægyptii, atque ancillæ, multi de Israel pariter, desiderio flagrant carnum, ut Moses in Numeris retulit apertissimè . Si itaque religionis ex capite nullus erat adversus Josephum

B 3

phum

phum obex, quo carnibus vesci prohiberetur, non ab simulato ipsius animo, aut ab superstitione aliqua Ægyptiorum, sed alia ab causa, erudendam censemus ordinis in convivio servati œconomiam.

Ut autem Bashagianæ criminalationis omnem eversum eat momentum, nullaque reliqua sit suspitionis adversus Josephum umbra, demonstrare primum pergam, Josephi ævo nondum obtinuisse apud Ægyptios Animalium cultum, posterioribus verò temporibus ea solum magnis fuisse religionibus prosequuta; Hocce autem, nisi me plus amo, prospere si succedet, jam erit plusquam certum, nullam fuisse causam; cur illis non vescerentur Ægyptii, abstinuisseque Josephus ab Israelitarum convivio. Quod quidem feliciter, ut probatum eat, haud utar sistemate Viri Cl. Huetti, qui penè omnes Gentium reliquarum ritus adumbrationem fuisse caeremoniarum Moisis

sis arbitratu est, omnibus penè con-
 sentientibus penitioris eruditionis
 viris. Subscribat Basnagius, ut velit,
 Marshamo, atque Spencero, Mosis ri-
 citibus antiquiores Ægyptiacæ religio-
 nis cæremonias arbitrantibus, evia-
 cere tamen haud unquam poterit,
 antiquissimis illis temporibus Boves,
 Crocodilos, pejora cætera animantia
 divinis honoribus fuisse gavisa. Et
 quidem ante Josephum etiam idolo-
 latriam aliquam in Ægypto viguisse,
 negabit nemo, qui exprobrationes a-
 nimadvertent, quas adversus Israeli-
 tas patravit Deus, Josue, Eze-
 chielis, & Amos in scriptis, utpotè
 adversus homines, qui idololatrias
 in Ægyptiorum consuetudines de-
 scendissent, atque Josephi ætate Sa-
 cerdotes exstasse Ægyptios, quo-
 rum facta testæ Patriarchæ decreto
 fuerant privilegia: negabit, etiam
 nemo idololatriæ originem Arameis
 adsertam, quum de Tare, Machor,
 Labanoque, de hominibus veluti
 in idololatriam delapsis, verba re-

periantur apud Josuam ; & apud
 Geneleos Auctorem , ut est moni-
 tum Bocharto libro 2. Geographiæ
 cap. 5. & ante ipsum Rabbini non
 modò , verùm & Epiphaniæ libro
 adversus Hereses par. 1. Suidæ in vo-
 ce Σεπέκ , demùm & Brietio . O-
 mitto quæ Plinius , Justinus , & Sar-
 ctus habet Augustinus , de antiquis-
 simo Zoroastre Idololatriæ Prin-
 cipe , homine , quem credimus *Ζο-
 ροδιμαλον* . Summa rei est , idolola-
 triam illam , qua ante Israelitarum
 in Ægyptum adventum imbuti e-
 rant regionis illius incolæ , non adeo
 fuisse tenebricosam , ut nocentissi-
 ma , utilissimaque animalia pro Nu-
 minibus proposuerit colenda ,

Video hacce in parte mihi rem
 non tantum esse adversus Basna-
 gium , verùm & alios contra bene
 multos ; qui de causâ mutui Hé-
 bræos , inter Ægyptiosque odii dif-
 ferentes , in eadem sunt cum Bas-
 nagio navi , existimantque animalia
 pro numinibus ab Ægyptiis habita ,

eo

eo etiam tempore, quo Josephus convivio Fratres excepit. Hos inter Exegetici Ulgo a S. Caro, Cornelius a Lapide, Benedictus Perseus, Menochius, Tirinus, Fagius, Emmanuel Sa, Joannes Clericus, Franciscus Pavonius, Pencinus, aliique in Commentariis ad aliqua Geneseos, Exodique verba, queis addas Petrum Commestorem, Spondanum, Christophorum Rossinum, Nicolai in notis ad Cuneum, Johannem Saubertum, Henricum Ainsworthum, Beyerum, Kircherum, Natalem demum ab Alexandro in Historia Ecclesiastica Veteris Testamenti, qui Strabonem planè sequuti, aut Josephum libro antiquitatum octavo, non alia Egyptiis arbitrati sunt fuisse numina, quam Boves, Serpentes, Anguillas, aliaque hujusce fursuris objecta. Cæterum in adversa, & quidem recta, verissimaque versantur sententia Grotius in commentariis ad Geneseos Librum, Cuneus in Republica Hebræorum, queis

queis Malvendam addere velu-
 ti posses, atque Fonsecam, Tosta-
 rum, Patrem de la Haye, & Du
 Hamel eorum in adnotationibus
 ad Sacros Scriptores.

Adferre impraesentiarum pos-
 sem quæ ex antiquissimis; probatissi-
 misque Scriptoribus Clarissimus ha-
 bet Huetius, dum Ægyptiorum pri-
 moris ætatis religionem exhibet ac
 mores. *Optimis illi quidem, ait Huetius propositione quarta demonstra-
 tionis evangelicæ cap. 6., ad colen-
 dum Deum ritibus, a primis Gentis
 sue authoribus Noacho oriundis
 olim fuerunt instituti; quamobrem
 nulla olim in ipsorum templis si-
 mulachra viscebantur, uti neque
 apud Syros: quemadmodum Lucia-
 nus affirmat. Verum progressu tem-
 poris a pristina pietate ad nefarias
 religiones deflexerunt. Hocce au-
 tem Ægyptiorum de religione Jo-
 sephi tempore obtinente adfirmari
 ne certò possit? non ausim aded con-
 fidenter statuere. Ornari certe pos-
 set*

Et Grotii Sententia, quæ ex Sacerdotio Melchisedechi, Raguelisque, seu Jetro, demonstrare conatur, Mosis tempore sua nondum idololatriam dilataste pomœria, cujus & ~~quæ~~ ~~erat~~ Moncejus fuit libro de Adpartitione in Rubo capite secundo. Verum quod hocce haud adeò certum sit, atque extra rem videatur, ad Animalia statim descendo, ad quæ illud præcipue, quod tota retro antiquitate speciale creditum est fuisse Ægyptiorum numen, Bovem scilicet Apim, cujus Bafnagianis in adnotationibus tanta est mentio. Haud equidem diffiteor, incertū prope esse Numinum Ægyptiorum tempus, ut tot ex Auctoribus eruiamus, ex Johanne præsertim Boccatio, libro de Mulieribus claris capite octavo; ipso enim teste, quibus fuerit temporibus Isis, quæ Deas inter Ægyptias maxima, nemine dissentiente, habita est, quibus etiam ea nata parentibus? apud illustres historiarum Scriptores ambigitur. Sunt qui dicant

cant, illam Inaci primi Regis Argi-
 vorum filiam, & Phoronei sororem,
 quos, ipsimet si Boccatio fides, Jacobi
 Isaaci filii tēpore imperitasse cōstat:
 alii Promethei tempore genitam ad-
 serunt, regnante apud Argos Phor-
 bante, quod longē post primum tem-
 pus effluxit: Nonnulli eam tem-
 poribus fuisse Cycropis Athenarum
 Regis adfirmant; ajunt, alii Lincei
 Argivorum Regis eam floruisse tē-
 poribus, quas etiam celebres inter
 viros diversitates, argumento esse
 fateantur necesse est omnes, in Epo-
 ca Ægyptiorum Numinum statuen-
 da, haud mediocri opus esse diligen-
 tia, ut ea verisimili aliquo con-
 jecturæ hamo explicari possit.
 Apis pariter Ægyptiorum Numinis,
 Scriptorum obdissonantiam, tene-
 bris involuta censetur historia, ut ex
 Clemente etiam patet Alexandrino
 Oratione, quam habuit ad Gen-
 tes, persuasumque est Gregorio, Gi-
 raldo Deorum quam scripsit historia
 syntagmate sexto. At tamen si se-
 mel

mel erit demonstratum, ante Josephi ætatem, vel ipsis Patriarchæ temporibus, nullo apud Ægyptios Bovem hujusmodi prosequutum fuisse religionis honore, dubitabit arbitror nemo, animalia cætera viliora, inutilioraque Deorum in censum primis adeo temporibus haud fuisse relata.

Dominicus Musantius libro, cui fecit nomen: Fax chronologica, Apim obitum ad ætatem Josephi revocat. Si tamen animadvertamus, Apim ab Cambise interentum plurimos apud Historicos audire, necessum erit eum dicamus esse Josepho posteriorem; utpote qui tempore solam expeditionis Persarum merentem potuerit obire. Echardus autem Radoltus, in Fasciculo, quem adidit temporum, Serapim autumat tertium Grecorum Regem, Josephi ævo certè juniorem, vocatum ab Ægyptiis fuisse Apim, quod eorum ad oras supra navim appulset. Nescio cui horum palmam tribuere

re debeam, immo & ex sequenti-
 bus, quæ laudo testimoniis; nullum
 tantam habet apud me fidem, ut
 religio sit. latum quidem unguem
 ab eo discedere. Sive tamen unius,
 sive stemus alterius dicto, perpetuo
 credendum arbitror, ante Josè-
 phi tempora nullum reperire esse
 Bovis Apis apud Ægyptios cultum.
 Et quidem P. Ventzl in Face chro-
 nologica ad historiam universalem,
 statuarum originem ad bis millesti-
 mum Mundi annum consignandam
 esse autumat. *Rudis statuarum ori-
 go*, ait ille, *è saxis informibus, quas
 statuas Cedrenus appellat lib. 4.
 vix post annum his millefinum assi-
 gnatur. Adox iisdem successere. vel
 Columnæ, vel Coni; aliquid molius
 in simulacris effigendis Ægyptii co-
 nati sunt, ita tamen ut vix oculi
 distinguerentur, & nec brachia,
 nec pedes distinguerentur, ut vide-
 re est in Tabula Isiaca Bembina, ac
 tribus vetustissimis Ægypti simula-
 cbris, quæ servat nobilissimi Cardi-*

velis Barberini Pinacotheca. Heintz
 si existimemus cum Strabone, ac
 Mela, Ægyptios statuas ponere fuisse
 solitos iis, quos in honotibus ha-
 buerant, dum viverent, et quis haud
 videat simulachrum Apis, seu Bo-
 vis statuam, quæ nobilior erat apud
 Ægyptios divinitatis symbolum, non
 nisi ad ætatem Josepho posteriorem
 esse referendam? Nostri nemo i-
 gnorare potest Artaxersem, qui &
 ab aliquibus Horus adpellatur, non
 nisi post ævum illud regnasse, quo
 Ægyptiæ regionis inquilini facti
 sunt Israelitæ: is autem fuit, Val-
 lemontio, alique si fides, qui Bo-
 vem Apim jumento sacrificatum
 voluit. Moncejus vero ea de divi-
 nitate loquens, Aaroni sabbatum fa-
 cit. Tacitus tandem, Origenesque,
 prior ille libro Historiarum vicesi-
 mo, libro alter adversus Gellum,
 Serapim, qui idem cum Api, ab Pro-
 lomeo Alexandria Rege *Διοδώρου*
 indeptum, inque Ægyptiorum Nu-
 minum censum fuisse factum de-
 scri-

Scriptum, quo tempore ea evenisse videntur, quæ de Romano milite populari impetu è viris sublato, quod felem Ægyptiam occidisset, imperante Augusto, oculare veluti testimonium Diodorus Siculus narrat libro secundo. Heinc Historici aliqui sextodecimo qui scripserunt sæculo, Bovem Apim, unum ex iis esse statuunt Numinibus, quæ prima alteraque Christianorum ætate prophani homines in Ægypti Fanis colebant. Quum itaque tot post clarissima testimonia possibile haud sit, animalium cultum Josepho supparem dicere, aut antiquiorem, consequatur omninò necessum est, non ideo Patriarcham Sanctissimum ab carnibus comedendis, Fratrumque mensa abstinuisse, quod sacra sequutus fuerit Ægyptiorum, aque animalia pro Deorum symbolis fuerit veneratus.

Tunc autem ipsa veritate verius hocce videbitur effatum, cum

Bo

29

Bovem ab inferiorum temporum A-
gyptiis, caelesti donatum honore,
haud aliud fuisse demonstravero,
quam mortui ipsius Josephi Symbo-
lum; quae fuit olim Vossii sententia
libro de origine idololatria primo
parte secunda cap. 20. ex Julii Mater-
ni, quod Auctor refert libri de mi-
rabilibus Scripturae, atque Rufini
testimonio. Hancce itaque exornabi-
mus spartam. Et quidem, quum Jo-
sephus Aegypti Accolas fame labo-
ratures ab imminente caritate, sua
liberasset providentia, inficiari quis
possit, aptius nullum inventum iri
ab Aegyptiis Patriarchae liberalitate
symbolum Bovis simulachro, aper-
sum ut poneretur grati ipsorum er-
ga Patriarcham animi monumen-
tum, & nusquam tanti beneficii mo-
ritoria apud eos intermoriretur? Nos
libro quarto edocet Titius Livius,
Romanos, anno Urbis tercentesimo
quartodesimo, statuam confici curas-
se auream in Bovis formam, Julio
Minutio Annonae Praefecto sacram,

C

ob

84
ob. servatam rerum esurialium co-
piam . Verosimilius itaque **Egy-**
ptios, qui symbolis quacumque in re
utebantur, eorumque inventores
fecerunt, providi eorum memoria **Be-**
nefactoris sacrum fecisse **Bovis** simu-
lachrum, quo nullum vel **Pharaotis**
somnia utiliter adeo interpreta-
tum, vel **Egyptios** annonæ copia
donatos significare melius potuisset.
Ostendit hoc ipsum **Thomas Brou-**
nus in errorum vulgarium exami-
ne, **Egyptios** scilicet, per **Bovis** simu-
lachrum **Pharaotis** representasse so-
mnia, ab **Josepho** belle adedò in-
terpretatum, **Brounoque** copulan-
dus **Huetius**, aliquando licet **Aptm**
velit symbolum fuisse **Mosis**, **Hue-**
tium sequutus est **Theophilus Ga-**
leus parte prima generalis **Philoso-**
phiæ libro primo, nec defuerunt
Rabbini, qui adfirmarent, **Vitalos**
Dan & Bethel symbola fuisse **Pa-**
triarchæ Sanctissimi, immò **Aben**
Etzra Ephraim Tribui, cujus **Prin-**
ceps erat **Josephus**, assignat pro
stem-

35

Sacramente Bovem, quod quidem si-
gnum est evidentissimum, apud **Æ-**
gyptios non modo, verum & **Popu-**
los apud cæteros, Bovem Josephi pro-
videntiam significare, atque libera-
litem. Vossius itaque laudato li-
bro post multa, quæ de animalibus
Egyptiorum habet, denum subdit:
Duo igitur Boves sacri, quorum He-
liopolitanus dicitur Mæris, Mem-
phitanus autem Apis. Mæris est O-
siris antiquior qui cum Iside Agricul-
turam docuit Ægyptios, sive Mis-
raim, sive Mercurius. Apis vero est
Osis junior, qui proprio nomine JO-
SEPHUS.

Jam factis dignoscitur ex Ge-
neseos dictis, quanto Josephum
prosequeretur affectu Pharaotes,
qui cum Ægypti præfecit impe-
rio, quod somnium interpretatus,
servaverit Regnum. Hinc quum
omnia non sine symbolis fierent
ab Ægyptiis, haud male conjecit
Grotius in Sophomphania, dum sta-
tuendum censuit, Regem ipsum Pha-

raotem Josephi memoria *Aegyptium*
 Bovem fecisse sacrum, quare Regem
 hinc inducit alloquentem Jose-
 phum :

*Tibi salutem debet Aegyptus
 suam*

*Et Ego quietem. Cuncta quod
 non a viris*

*Deserta squallent arva, quod
 terris nova*

*Spes manet Aratri, muneris
 totum tui est.*

*Ideoque honores ad tuos addi
 volo,*

*Ut more Eae Gentis astrifera
 plaga*

*In spatia venias nominis titu-
 lo tui,*

*Grandisque meriti grande mo-
 numentum ferat*

*Agricola Taurus, arce sydereis
 micans :*

*Sicut propinquas Arietis stel-
 las tenet*

*Inscriptus Hammon Mesoris
 antiqui Pater,*

For:

Fortior hujusmodi efficitur conjectatio, si Apis, Serapisque nominum vim intimius scrutemur, facem præferentibus Bocharto, Beyero, atque Joanne Lemmanno in historica dissertatione de Serapi Ægyptiorum Deo, Nicolai demum, qui in adnotationibus ad primum Cunei librum de Republica Hebræorum hæc habet: Interim favere huic sententiæ ipsa quoque Apis appellatio videtur. Apim enim si dixerimus esse nomen vel titulum honoris, quo Josephum ornarunt Ægyptii, a veritate fortassis nihil alienum dixerimus. Nam *Api* idem est ac Pater, si nunc affixum apponatur, fit paternus; adjecto demum fit Apis. Pensitandum nunc sistimus, an non quilibet Ægyptiorum, quia Josephum pro Patre Patriæ agnoverunt, ipsum non tantum vivum, sed etiam mortuum compellaverint *Api*, vel *Apis*, Pater meus, vel Pater mihi. Hucusque Nicolai, qui & Jacobi Bolducci opinionem laudat, ample;

C 3

Et

Siquæ videtur, quæ veritati si con-
 sentiret, in Apis nomine, Josephi
 invenire esset nomen. En autem Bol-
 duci verba libri undecimi capite de-
 cimo septimo: *Hujus illustris Regis*
(Pharaonis) eximia sapientia, &
strictissimum Argutorum cum Ægy-
ptiis contubernium facisse videtur,
ut ad perpetuam ejus memoriam Re-
ges Ægyptii cognominarentur Pha-
raones: & vice versa Filius regni-
que successor istius Principis, Joseph
honorifico, sed inversa Apis, hoc est
Isap nomine a Patre donatus sit.
 Hæc autem omnia pene geometri-
 cam mihi videntur conficere demon-
 strationem, vel eam saltem, quæ in
 rebus ab nobis ad eò remotis certior
 haberi possit, ob quam dubitare au-
 deat nemo, Bovis Apis, ideoque
 ceterorum etiam animalium apud
 Ægyptios cultum serò tantum obti-
 nuisse, neque ad Josephi ætatem refe-
 rendum, erit iccirco minimè ab Fra-
 trû mēsis abstinuisse, quod religionis
 ergo animalium esum aversaretur.

Me

29

Meminimè fugit Natalem ab Alex-
andro cap. 3. historiae ecclesiasticae ve-
teris Instrumèti inficiari omninò Ro-
yem Apim, Serapimque ab Ægyptiis
habitum Josephi symbolum. Recla-
mant, ait ille, Viri inter recentiores
eruditi: tum quod Serapis cultus
inter Ægyptios non ità vetustus fue-
rit, ut probat Herodoti silentium,
qui de Diis Ægyptiorum tam multa
scripsit, & aliorum Auctorum, qui
ante Alexandri magni tempora flo-
ruerunt; aliæque non spernenda mo-
menta, quæ apud Bochartum libro
secundo Hierozoicon cap. 34. legi
possunt, maximè verò quod Tactus
libro historiarum quarto testatur,
Serapim ignotum fuisse Ægyptiorum
Sacerdotibus Deum, antequam Si-
nope Ponti Alexandriam advehere-
tur Ptolomeo Lago regnante: Tum
quod verisimile non sit, Josepho mor-
tuo divinos honores ab Ægyptiis ex-
hibitos; siquidem Moses testatur, post
Josephi mortem Regem alium sur-
rexisse, qui Josephum non nove-

C 4

rat,

rat, id est, qui nulla ejus, nec Fratrum posterorum habita ratione gravissimam in eis tyrannidem exercuit. Hæc omnia nostram adversus Sententiam habet Natalis, quæ utinam examussim essent vera, statim enim vindicatus esset ab impacta violatæ religionis nota Josephus. Si namque Herodotus, apud quem tanta est de Numinibus Ægyptiorum mentio, verbum nullum de Bovè Api habet, si altum de eó apud Scriptores, qui ante Alexandrum Macedonem floruerunt, silentium, si rem acut tangat Tacitus, uti reapse hæc in parte arbitratur noster ab Alexandro, primumque regnante Ptolomeo Lago Bos Apis cœlestibus donatus sit honoribus, extrâ dubitationis aleam demum erit, Josephi ævo animalium cultum apud Ægyptios ne per somnium quidem obtinuisse, universumque eradicatum iri Basnagianæ suspicionis momentum. Cæterum haud scio, an veritati omninò accedant, quæ Natalis
 de

42

de Mose tradit edocente, post Josephi mortem Regem alium surrexisse, qui Josephum haud noverat, id est, qui nulla ejus, nec Fratrum posterorum habita ratione gravissimam in eis tyrannidem exercuit. Siquidem tempus inter, quo ingressi in Aegyptum, illudque, quo egressi ex eo sunt Israelitae, plurima fluxerunt saecula, neque probabile admodum est, Regem persecutorẽ Pharaoti Josephi temporibus regnanti immediatẽ successisse, potius verò illam inter temporis periodum, Josephum, ob servatum ab caritate populum, aliquo ab Aegyptiis honore fuisse prosequutum.

Vossius autem certo adeo arbitratus est, Josephum vitam adhuc agentem honores prope divinos fuisse consequutum, ut hocce enodandum sibi proposuerit objectum. Dixeris, ait ille, non passurum id Josephum Dei unius Cultorem. Revertit autem, cur vero? Cum is honor initio tantum fuerit civilis. Quis enim

enim divinum dixerit honorem ,
 quod in memoriam Josephi , qui fa-
 mis tempore Egyptum cōservasset ,
 hoc aleretur a Sacerdotibus , ac po-
 pulo etiam cum grata ejus beneficii
 commemoratione monstraretur? Neq̄
 diffiteor , subdit Vossius , tandem
 degenerasse in divinum . Nempe ad
 modum , quo vidimus antea , Græco-
 rum multos , primo dumtaxat hono-
 re affectos heroico , ut Statua , &
 sippis : postea eum commutatum in
 divinum , ut adorationem & sacri-
 ficia . Sed si idem evenerit Josepho ,
 que hic ejus culpa ? Præsertim si
 Conservatori Egypti post mortem
 demum hoc honoris datum , quod
 perhibent Rufinus & Suidas . Itã
 sentit Vossius de Patriarcha sanctis-
 simo , quem Basnagius Idolatram ve-
 luti callidissimum , atque hominem
 ἀλὺττοτατον traducit . Nos ve-
 ro , Triarii loco , volumus claudere
 hoc agmen Julii Firmici testimo-
 nium ; neque enim in infinitum abi-
 re est , in re plusquam satis demon-
 stra-

strata. Loquitur hicce Auctor capitula
 te quartodecimo Libri de Erroribus
 prophanarum Religionum de Serapide
 Aegyptiorum Deo, quem cum
 antiqui, tum recētiores etiam omnes
 Historiæ Ecclesiasticæ eruditeratores
 ab Apī nullatenus determinantur,
 hisque utitur verbis: *Disce etiam
 sacrosancti Imperatores, veneran-
 dum Alexandria numen, unde sum-
 serit exordium; ac communi nostræ
 fragilitate detecta ad veritatis ex-
 ordium mortalitatis nostræ sermo
 reuocetur. Cum ingrueret arescen-
 tibus frugibus malitiosa famēs, Jaco-
 bi religiosi Patriarchæ semine pro-
 creatus Iuuenis Joseph, interpreta-
 tusque somnium Regis, totum quid-
 quid innuebat, ostendit. Joseph est
 Jacobi filius qui septem anno-
 rum collectis & seruatis frugibus,
 alterius septem egestatem diuina
 manus providentia mitigavit. Huic
 post mortem Aegyptii patriæ gentis
 suæ instituto templum fecerunt: & ut
 iustam dispensationis gratiam poste-
 ri-*

ritas disceret, quo medio esurienti-
 bus, & omentibus etiam, ut san-
 ctius coleretur, ex primo Au-
 thore gentis accepit. Nam quia Sa-
 ra pronepos fuerat, ex qua nonage-
 naria in Abraham indulgentia Dei
 susceperat Filium, Serapis dictus est
 ex græco Sermone, hoc est: Σαπᾶς ἀπο.
 Sed hoc invito Joseph accidit, im-
 mortuo. Neque enim ad hoc facinus
 religiosus animus & Deo summo di-
 catus adduci potuisset, ut erroris il-
 lecebras ex nomine suo superstitiosis
 hominibus ipse præberet; præsertim
 cum sciret hæc esse in Dei sacrosan-
 ctis legibus, ne quis hominum tale
 quid aut veneraretur, aut coleret.
 Hic in Ægypto colitur, hic adora-
 tur, huius simulacrum Neochorum
 turba custodit, & ad memoriam ve-
 tustatis errans populus ordinem sa-
 crorum in honorem integerrimi ac
 prudentissimi hominis constitutum
 contentiosa hodie animositate custo-
 dit. Itaque nec ante Josephi ævum,
 nec Patriarchæ temporibus, Apis
 Bo-

Bovis , consequenter , nec caeterorum etiam animantium ullus reperire est cultus . Tantum verò post Josephi mortem , ipsius ergo , Bos alitus veneratusque , primum quidem veluti providentiæ ejus atque liberalitatis symbolum , procedente demum tempore , ab popularibus hominibus , aliqua veluti in ipso lateret divinitatis umbra ; iccirco etsi in idolatriam Ægyptiorum , uti censet Basnagius , Josephi animus descendisset , at tamen aliquorum animalium carnes Numinibus regionis sacras haud existimasset , neque hocce ex motivo ab communi cum Fratribus , in Ægyptum tunc primum adventibus , instituenda mensa abstinuisset .

Dixerit verò Basnagius , quænam ergo fuerit Ægyptiorum tunc temporis idololatria , si Boves , Serpentes , animalia alia nondum Ægyptii fuerant venerati ? Utique , in rebus ab nostra ætate adeo remotis , tantaque perfusis tenebrositate , aliquid

quid superstruere videtur tantum
ingeniorum lusus ; doctissimusque
P. Pettidierius dissertatione decima
fexta, de idololatria loquens Postero-
rum Noe , ex Clarissimorum homi-
num sententia adfirmat , adnota mi-
nus esse nobis , quæ Patres non mo-
do ante , verum & post diluuium
sibi colenda proposuerint objecta .
Subdit vero : quidquid sit de initio
idololatriæ, quod ex Scriptura certo
et uere non possumus , id unum cer-
tum videtur , eam nimirum, ex quo
exorta est , non ita invaluisse, ut om-
nes gentes , occuparet , nec ita in
qualibet gente , quæ eam sectari cæ-
perat , statim prævaluisse , ut nullus
omnino superesset , qui verum Deum
agnosceret ac coleret . Contrarium
enim evincunt tum tertium exordia,
quæ parva esse solent & obscura ;
tum exempla Melchisedecis & Jobi,
quos constat unum Deum coluisse ,
licet inter gentes idololatrias vive-
rent . Idem de amicis Jobi rectè in-
ferri posse videtur ex eorum verbis
& ser-

& sermonibus, qui nullatenus idololatriam, aut falsam de Deo opinionem referunt. Hæc ille: Ego tamen, & si cogar ire per extentum sonem, sufficientissimis vxo extare testimonia, quibus dignosci de facili queat, antiquam Ægyptiorum idololatriam erga cælestia tantum corpora fuisse versatam. Fuit hæc Rabbīnorum doctorum sententia, ut monitum est Grotio, estque qui tam confirmet ex Jobi, atque Deuteronomii Libris. Vossius verò ex Diodoro Siculo, Solem Lunamque fuisse dicit maxima Ægyptiorum numina, Libri enim secundi de origine idololatriæ capite quarto hæc scribiti *Nempe ut paulatim ab unoquoque numina recessit genus humanum: ita sensim & quasi gradibus quibusdam sua à solutōnis ceptis incrementa. Primum Soli divinis obigit honos, quia nihil eo sensibus nostris vel conspicuum magis, vel acceptum. Proximè accedere videbatur Luna: quæ propterea primò in societatem cultus ad-*

adscita. *Est* reliqua Cœli militia,
 ac mox etiam totius Cœli machina
 idem est communicatus. Postea Ele-
 mentis etiam attributus: ac deni-
 que toti rerum nature, quia tota
 divina esse nature crederetur. Ostē-
 dit inde hicce Auctor ex Suida, Ho-
 rum ab Aegyptiis cultum eundem
 fuisse cum Sole, hocce autem scri-
 ptum antea ab Eusebio fuerat at-
 que Philone Biblio. Macrobius etiam
 libro Saturnalium primo, pluribus
 nititur argumentis ostendere, sub O-
 stridis nomine solarem orbem apud
 Aegyptios divinum retulisse cultum,
 cultam & Lunam sub Isidis nomine
 arbitratur Vossius. Hanc vero erga
 cœlestes orbis religionem ex Aegy-
 ptiis ad alias manasse Gentes è Vir-
 gilio eruimus:

*Sic ait, & manibus Vittas,
 Vestamque potentem,
 Eternumque adytis effert pene-
 trantibus ignem.*

Hujus verò nomine, uti inter-
 pretatur Farnabius, ignis cultus, &

αὐτὸς ἐν ἑστία servatus, quæ religio ab Persis, quibus ignis tanquam Solis symbolum venerabatur ad Græcos, & inde ad Romanos fluxit. Heinc Ovidius:

Nec tu aliud Vestam, quam vivam intellige flammam.

Hiscæ autem de rebus præter multa, quæ Plutarchus tradidit libro Symposiæcon quarto, optima nos edocent Seldenus Syntagmate de Djs Syris, atque Kippingius, non modo ubi de selectis Diis popularibus agit, verum & de Diis loquens Peregrinis, ubi ostendit cultum Solis universum pervasisse orbem, quod siderum præstantissimus oculos hominum præ aliis in se converteret, vetustissimaque illa tempora, Priapum, aliosque ejus farinæ Deos, prorsum contemptos, necdum habuisse: colendis verò astris unice inhæsisse Gentes in Oriente. Græculorum inventa, Romanorumque desipientem superstitionem longo post tempore demum obtinuisse, quæ omnia

D

ver-

verbis etiam adstruuntur Theodoretum
 Sermone tertio de Angelis, deque
 Diis ac sermonibus malis. Exstat
 denique apud Raymundum Brega-
 nium Porphyrii ad Anebum Epi-
 stola, hæc omnia quæ confirmet.
 Jam verò, quum Ægyptii astra Pla-
 netaeque divinis honoribus fuerint
 profecuti, est qui arbitretur, ali-
 quo eos in honore habuisse astro-
 rum signa, Arietem, Taurum, Leo-
 nem, alia, utpotè ad Astronomiam,
 cui penè omnes dediti adprimè er-
 rant, conducentia; heinc Sacerdos
 quique Ægyptius, docente Cassi-
 no *Ωροσκοπος*. audiebat, quibus arbi-
 trantur factum, ut pro Zodiaci signis
 aliqui interpretati sint naturales
 Tauros, atque Serpentes; quæ opi-
 natio suis licet haud careat momen-
 tis, quod tamen, ea syderum signa
 non adèd antiqua existimemus, sta-
 tuere placet in eo peccasse plurimos
 Auctores, ut pro civili cultu divi-
 num dixerint, pro novitio antiquum.
 Videat itaque Cassianus aliorum Ju-
 dex

dex Basnagius, quo superstruere ausus sit fundamento impactam Josepho notam, eum nempe ob *εὐχαρίαν* animalia fuisse veneratum, eo tempore, quo nonnisi cœlestium orbium religio Ægyptiorum animos pervaserat.

Age vero ad alteram accedamus nostræ dissertationis partem, inquiramusque, cur illicitum fuerit Ægyptiis comedere cum Hebræis, prophanūque crediderint hujusmodi convivium? Cuneus, quem sibi castigandum sumsit Basnagius, antiquissimi Ægyptiorum adversus Israelitas odii originem repetere videtur ex pastoralibus Israelitarum studiis, scæmineisque Ægyptiorum moribus, utque arquatis omnia lurida videntur, Cunei rationibus valedicens Basnagius, pro odii causâ religionis adstruit dissonantiam. Num in causis hisce adsignandis æqua fuerit partium discretio, habitaque fuerit aliarum quæ esse possent ratio? Judicium esto apud Lecto-

stores. Nos interim, non ut ensifera manu morem geramus Cuneo, nam & diversa procedimus via, sed ut Hypercritici nostri hacce in parte dignoscatur vanitas, neve aliqua inde oriri queat adversus ea, quæ usque modo statuimus, dubitatio, Basnagiana adversus Cuneum examinanda nobis proponimus Objecta, dicturi tandem de ratione ordinis in Convivio relatè ad Advenas, Josephum, Ægyptiosque servati.

Priorem itaque odii causam hinc exagitare verbis pergit Basnagius (3): Perantiquum erat Ægyptiorum adversus Judæos odium, quod quidem pastorali Israelitarum conditioni, est, qui adscribendum censet. Passa enim erat Ægyptus Arabum

(3) *La haine des Egyptiens contre les Juifs étoit ancienne, & violente, on s'est imaginé qu'elle venoit de ce qu'ils étoient Bergers, & qu'ils craignoient toujours ces gens là, par-*

bum inruptiones, qui parte regionis indepta, diuturnum obtinuerant in ea Regnum. Diversam alii tradunt odii causam, fœmineos scilicet Ægyptiorum mores, ab Sesostridis otiosis legibus profectos. Verum aliò deducenda est hujusce simulatis origo, diuturnior enim fuit tempore, quo Pastorum inruptiones passi sunt Ægyptii; nam & postquam plurima Hi Asyriorum adversus Reges iniissent cum Judæis fœdera, stetit adhuc eorum adversus Judæos odium. Reliquum iccirco est, ut ab Relligionis

parceque les Bergers Arabes etoient venus fondre en Egypte, s'etoient emparez d'une partie du Pais, & y avoient regnè long temps: on ajoute une seconde raison tirée de la moleste des Egyptiens qui baïssoient le travail, & dont la faineantise fut secondée par les loix de Sesostris. Mais il faut chercher d'autres causes de cette haine, qui durà long temps

D 3 après

nis morumque sacrorum utriusque Populi dissonantia, quam ab pastoralibus Israelitarum studiis, ~~aut~~ ab sedentariis Egyptiorum moribus simulatam, & odii originem repetamus. Hæc autem omnia, in quibus Critices artis periti haud valdè conveniunt, prosequitur Basnagius, in aperto ut sint, tria considerationi proponimus subjicienda. Primum quidem Manethonis testimonium, quod Regum Arabum nititur dynastiis,

après que les Israelites furent sortis d'Egypte, & lorsqu'on n'avoit plus aucun raison de le craindre. Ces deux Nations faisoient des Alliances offensives & defensives lors que leurs interets communs les demandoient, pour repousser les Rois d'Assirie, qui vouloient engloutir les uns & les autres, & puisque malgré ces alliances, la haine dont nous parlons à toujours subsisté, & que meme les autres Nations en etoient animées aus-

si

filis, quodque Africanus, Eusebius, atque Syncellus totis amplexi sunt ulnis, utpotè quibus alter non occurreret, quem in antiquarum rerum indigitamentis, veluti ducem, sequerentur; Nemo enim erat tunc temporis, quem remotiora haud laterent secula. Heinc minime mirum eos Ægyptio Scriptori in rerum Ægyptiacarum commentariis

si bien que les Egyptiens, il en faut chercher la cause dans la difference des Religions, & des coutumes, plutot que dans la vie pastorale des uns, & la vie sedentaire, ou la mollesse des autres.

Afin d'eclaircir cette matiere sur la quelle les critiques se partagent, il faut remarquer trois choses. 1. C'est Manethon qui a imagine la Dynastie des Rois Bergers, qui doivent avoir regne plus de deux cens ans en Egypte. Africanus, Eusebe & Syncellus ont suivi aveugle-

riis dedisse fidem, satius ratos ex patrio, quã ex Indigena Historico veritatem iri patefactam. Antequam tamen Scriptoribus hujusmodi nostrũ præbeamus suffragium, de Manethonis synceritate penitior exquirenda videtur certitudo, ejusque adversus Judæos animus non adè debe-

*ment cet Auteur Egyptien, parcequ' ils ne trouvoient point d'autre guide, ils ne pouvoient percer dans ce cabos de l'histoire ancienne, personne n'avoit examinè ces siecles eloignes, ils ont cru qu'un Egyptien sca voit mieux l'histoire de son pais que les autres; Et étant obligez de se taire, ou de le copier sur des matieres peu connues, ils ont pri ce dernier parti. Mais avant que de les imiter, il faudroit etre assuré, que Manethon etoit fort éclairè, que cet historien etoit sincere, qu'il avoit trouvé des anciens monumens, qu'il les avoit transcrits fidelement, Et
sans*

deberet esse exploratus. Quis enim ignorat, Manethonē, qui Septuaginta emulabatur Interpretes, nō alio quā adornavit Historiam confecisse consilio, nisi ut Judæos insimularet, Ptolomeoque redderet infensos? Ægyptiorum itaque originem ab tota retro antiquitate repetendam statuit,

sans aucun passion contre les Juifs : au contraire on scait que la version des LXX. ayant etè fait de son temps, il ne composà son ouvrage, que pour noircir les Juifs, & les rendre odieux a Ptolomèe, qui les favorisoit ; il voulut relever l'antiquité de sa nation & afin de le faire il imagina diverses races des Rois fabuleux, & ce fut peut etre par le meme esprit, que les LXX. Interpretes ajouterent des centaines d'années a la vie de plusieurs Patriarches. Il faut donc compter peu de chose le temoignage de Manethon, quisqu' on ne le connoit point, ou que si on le connoit point,

tuit, fictitious imaginatus Reges, neque abludiva veritate, eodẽ ingenio, nonnullas annorũ centurias Patriarcharum annis fuisse ab Septuaginta adjectas. Flocci itaque, consequitur Basnagius, hæc in parte habendum puto Manethonis testimonium, ignoratur enim quale sit, & apertè nimium Israelitarum agit inimicum. Auctor est veluti larvatus, stipatusque tantum in medium se proferre audet Christianorum choro, Africano nempe, Eusebio, Syncello; verum hi quoque unius cum eo sunt
pon-

c'est comme un Ennemi des Juifs : on n'ose le produire que marqué de quelques noms chrétiens, comme ceux d'Africanus, d'Eusebe, & de Syncellus ; mais ces trois Ecrivains, qu'on cite souvent, ne sont qu'un seul & même témoin avec Manethon, c'est lui qu'ils ont copié plutôt que de rien dire ; & des le moment qu'on reconnoit Manethon pour un Auteur

ponderis, neque majore gaudent au-
toritate . Mirari autem subit, quan-
tum fidei apud aliquos critices e-
tiam artis peritos obtinuerit Syncel-
lus, qui cum quinquagesimo tan-
tum ante secundum Concilium Ni-
cenum annò, hoc est ab Manethonis
tempore millesimo, vixisse constet,
Manethonem, haud secus ac nos, de-
buerit ignorare . Africanus verò,
quem Eusebius imitatus est, quin-
gentis annis Manethone, cujus ad-
fert

*theur incertain & fabuleux, on ne
doit plus faire fonds sur son autho-
rité, ni sur celle des anciens qui l'ont
copié . J' admire la confiance avec la
quelle les critiques batissent des si-
stemes sur l'authorité de Syncellus,
qui n'a vecu que cinquante ans a-
vant le second Concil de Nicée &
plus de 1000. après Manethon, car il
ne peut pas l'avoir connu mieux que
nous . Africanus qu' Eusebe à suivi,
& qui cite Manethon, étoit poste-
rieur*

fert verba , posterior fuit . Tradidit ipse Pastores Arabes Ægypti tandem imperium esse consequutos , ipsosque in Ægyptum descendisse arbitratus est ab Orientali Orbis plaga . Qui autem Arabes hujusmodi esse possunt , nisi Israelitæ Pastores , qui ab Orientali regione in Ægyptum venerant , quique nonnisi Sepulchrum in terra Chanaam antea possederant , spontaneaque demum Pharaotis destinatione , Ægypti partem , terram scilicet Gessem , pastoralibus ut vacarent studiis , obtinuerant?

rieur de cinq cens ans a ces Ecrivains . Il assure que ces Bergers devinrent Rois d'Egypte ; mais il est certain que ces Bergers sans nom estoient venu de l'Orient ; c'etoit aussi de là qu'etoient sorti les Patriarches , qui n'avoient possede qu'un sepulcre dans la terre de Caanan , & qui possederent un partie de l'Egypte sans la conquerir par les armes : car
Pha.

rant? Primi Regis temporibus tributa Ægyptiis imposita sunt, hocce autem belle cum ministerio convenit Josephi, qui, grassante in dies egestate, eam Ægyptiorum pecuniam, quam sibi pro re frumentaria numeraverant, Regis in Thesaurum deportavit, quare omnibus primum pecudes, dein agros, mancipia demique commutantibus, facile in Regum tandem jus omnia devenere, quæ etiam quum restitueret, eam in-

Pharaõ leur assigna la vallée de Gossen, pour y nourrir leur troupeaux, Et il le fit volontairement. Le premier de ces Rois Bergers mit l'Egypte sous contribution, cela convient a Joseph, qui leva des grands impots, Et se fit donner des terres des Egyptiens pour leur livrer du bled: ces gës là declarerēt la guerre aux Dieux d'Egypte, Et voulurent faire perir toute la nation, on trouve tout cela dans les plaijes dont Dieu frapà les Egy-

indixit legem, ut quintam messis partem Regi imposturam impendere conarentur. Pastores hujusmodi Diis minimè acceptos, populoque insensos Ægyptio fuisse, è plagis ostenditur, quibus, tempore Israelitarum Exodi, mulctati sunt Ægyptii. Nos etiam per Judææ deserta iter commississe Auctor est Manetho; Israelitis autem illud evenisse constans est; cui enim nisi Israeliticæ genti migratio ex Ægypto, adeptioque chananeæ regionis, exciderunt?

De

Egyptiens lorsque le peuple Juif en sortit. Enfin Manethon assure, que les Bergers s'en allerent par le deserta en Judée ou ils batirent Jerusalem; cela convient aux Juifs, & ne peut convenir a d'autres, puisqu'ils ont été les seuls qu'en quittant l'Égypte ont conquis le Caanan. On marque de Paijs qu'ils se sont appropriez, & le chemin qu'ils ont pris pour y aller, & pour le conquerir; Au lieu que

Designatur autem ab Manethone non modo Plaga, sed & ad illam etiam iter, qua in re differre video Marshamum, aliosque Manethoni subscribentes, qui stationem tantæ Pastorum multitudini respondentem haud facile adsignant. Herodotus demum atque Diodorus Siculus, quibus Pastorum Dynastie innotuisse debuissent, altum seruant ea de re silentium. Solius itaque Manethonis testimonio res tota nititur, Hucusque Basnagius, qui hancce ad-

ver-

que Marsham, Et ceux qui suivent Manethon, ne savent ou placer ces Bergers, qui estoient si nombreux. Enfin Herodote ni Diodore de Sicile, qui devoient avoir connu cette Dynastie des Rois Bergers en Egypte, n'en parlent jamais. Manethon est le seul qui l'ait fait. Mais si on ne les connoissoit pas en Egypte; on les à encore moins connus depuis leur sortie, quisqu' ils aussent du faire alors

versus sententiam objecta etiam di-
 huit Marshami, animadvertentis, A-
 brahami Filios Ægypti inquilinio
 donatos ad oſtuagelimum vix per-
 venisse numerum, e Pastoribus con-
 tra Arabibus exercitum confectum
 tri maximum, quin & prioribus man-
 cipiolorum, reliquis Imperii fortem
 cessisse: Hierosolymam tandem ex-
 peditione Israelitarum in Chanan
 yi-

*tors une plus grande figure dans le
 Monde par leurs conquetes, & par
 leur nouvel & ablisement en Judée.
 Le Chevalier Marsham obieſte que
 les Israelites qui descendirent en
 Egypte n'avoient que 80. personnes,
 au lieu que les Bergers Arabes fai-
 solent un armée de 240000. Les uns
 furent esclaves, & les autres regne-
 rent en Egypte; Enfin les Israelites
 ne bazirent point Jerusalem, beau-
 coup plus ancienne que leur expedi-
 tion dans la Caanan. Mais ces diffi-
 cultez qui m'avoient ebloviz, ne sont
 pas*

videri antiquiorem . Regerit namque Basnagius, deceptum Manethonem, quod numerum ingressorum Israelitarum è numero dignoscere, seu potius divinare voluerit eorum qui egressi sunt, quum exitus notior fuerit ingressu, ille utpotè ob antiquitatem remotior, miraculorumque strepitu, ac specialibus vaucus portentis. Ipsumque Manethonem, quod Judæos viderit Hierosolymam obtinentes, quam & restau-

ra-

*pas si considerables qu'elles me paro-
issoient d'abord . Car Manethon a pu
juger du nombre des Israelites qui
etoient venus en Egypte par cette
armée qui en sortit . Car la sortie
des Juifs étoit plus connue que leur
entrée beaucoup plus ancienne, de-
stitué des miracles, & qui n'avoit
fuit aucun bruit en Egypte . Cet Hi-
storien qui voioit les Juifs maitres de
Jerusalem depuis un grand nombre
des siècles, & qui l'avoient rebati*

E

an

raverant exacto captivitatis tempore, in adsignanda Urbis illius origine errasse misere. E' quibus omnibus consequi arbitratur Basnagius, nullas fuisse Arabum in Ægyptum inruptiones, aut dynastias, iccirco neque ab pastoralibus Israelitarum studiis, neque ab numerosis Arabum copiis, apud quos tyrannicum, sive biscentū quinquaginta novē si Manethoni, sive centum sex annorum si

Eu-

au retour de la captivité, pouvoit aisément se tromper sur la premier origine de cette Ville, Et ce n'est pas là un de ces faits qu'on puisse lui reprocher. Ainsi si les Egyptiens haysoient les Juifs, ce n'etoit ni a cause qu'ils estoient Bergers, ni parcequ'une armée nombreuse d'autres Bergers Arabes les avoient tirannisez l'espace de 106. ans selon Eusebe, Et 259. selon Manethon qui compte six Rois au lieu de quatre. Basnage,

A D.

Eusebio fides., stetit Ægypti Imperium, Ægyptiorum adversus Judæos ἀσπονδοῦ odium esse repetendum .

Verum ecquis statim non animadvertat, è Basnagii orationis serie nullum inde effluere momentum, quod systemati nostro vel minimum officiat? Esto, ut lubet, nullas unquam contigisse Arabum in Ægypti Imperium inruptiones, adeoque nullum inde consequutum eas inter Nationes odium, politicæque similitatis notam; numquid indè optimè inferitur, è sacrorum dissonantia sibi adversos fuisse utriusque Gentis animos? Tota verò est Thraonica Basnagii jaclantia, ut Manethoni, Africano, Eusebio, atque Syncello fidem detrahat; neque enim compertum illis arbitratur, id de quo ipse ex cathedra pronunciat . Nos

ve-

Antiquitez, Judaïques, ou Remarques critiques sur la Republique des Hebreux . CHAP. VII.

E 2

verò ii non sumus ; quibus cordi sit
 hujusmodi vindicare Scriptores, aut
 etiam Marshamum , quod quidem
 omninò esset ἀπροσδιόριστον . Illud
 tantum apertissime fatear, percipere
 me minimè posse, qua audacia, in
 re omninò dubia definienda , Basna-
 gium videam Achille animosio-
 rem . Fatetur & ipse, Sapientiores in anti-
 quitatibus & critice viros ea in re
 plurimum dissentire ; Arabum nam-
 que in Ægypto dynastiæ , etsi fabu-
 lam sapiant dictis si stemus Eusebii ;
 Jacobi Capelli , Calvisii , Usserii,
 Hulsii , Hornii , Pezroni , Perizo-
 nii , Wisthoni , Bedfordis , Petitdi-
 dierii , & Vallemontii , secus tamen
 si Scaligero , Isaaco , Gerardoque
 Vossis , Grotio , Bocharto, Marsha-
 mo , Isaaco Neutonio , Shuckfordio,
 Bossueto , Pinio , Clerico , aliisque
 hujusce commatis Viris habenda sit
 fides , atque momentorum quæ co-
 piosè adferunt ratio . Nam licet ad
 fabellas amandare quis velit dyna-
 stias Arabum successive acceptas
 tem-

tempore, haud video tamen miffi-
tare quid possit eas adversus simul
sumtas, immutatas, angustioresque
intra limites contractas. Hæc olim
fuit Cl. Petavii sententia, fuit &
Marshami qui nonnullas dynastia-
rum rejecit, nonnullas admisit,
atque ex triginta sexmille quingen-
tis triginta quinque annis, quorum
periodo triginta Ægyptiorum Dy-
nastiæ apud Manethonem, chroni-
conque Ægyptium ab Syncello lau-
datum continentur, centum qua-
draginta confecit annos, cæteris ab
calculi ratione exulatis. Quid? quod
Ægyptiorum annos nostris haud si-
miles fuisse scimus, uti videre est,
tum apud Justum Lipsium Tracta-
tu de anno ejusque diversitate, tum
etiam apud Cl. Mathæum Petitdi-
dieriū de annis Ægyptiorum edocen-
tem, veteres illos initio sui status an-
nis mensuris aliquandiu usos, po-
stea verò trimestribus, vel qua-
drimestribus, serò demum solari-
bus, ut ex Solino constat in Poli-

historico capite secundo, Plinio, libri septimi capite octavo, Macrobio, libro Saturnalium primo capite duodecimo, Diodoro Siculo libro primo, Varrone apud Lactantium libro secundo capite duodecimo, Augustino, libro duodecimo de Civitate Dei capite decimo, quod idem de Chaldæorum annis adnotat Diodorus, deque aliis etiam Plutarchus in Vita Numæ Pompilii, cujus ex verbis adparet, apud Romanos ab exordio constitisse decem mensibus annum, apud nonnullos Barbaros tribus, in Græcia, & apud Arcades quatuor, Ægyptiis menstruum olim fuisse annum, inde quadrimestrem, eorumque in supputationibus menses pro annis enumeratos. Quod si cui hic aqua hæret, uti optimè docet J. Gerardus Vossius libro de origine idololatriz primo capite vicesimo octavo, is velim cogitet secum, ut omnia magna Imperia ex plurium minorum conditionibus coaluerint. Mitto Assyrium

rium vetus. Ante Persicum quis nescit primò diversa fuisse Medium, Babilonium, Assyrium, alia? Quot imperia absorpsit Macedonicū! Quot Romanum! Quot in regna primitus divisa fuit Hispania! Quid Britanniam magnam, quid Galliam dicam! Belgica quot prius Ducatus, quot Comitatus habuit! qui tandem Burgundis, postea Austriacis parvere. Heinc si annos Hollandorum, Hannoniorum, Bavarorum, Burgundionum, Autriacorum seorsim numeres, quia unū tandē Principē agnovere, Deum immortalē! quāto major justo annorū summa ex annis hisce implicitis confiet? In hoc autem Manetho peccavit, quod annos implicitos, & explicitos non distinxerit. Tres itaque, ut adnotavit etiam Pinius, (4) adstruendæ tempor-

(4) *Nous avons déjà remarqué*
E 4 *que*

porum differentia in antiquitatibus
 Aegyptiacis computandis . Deorum
 altera , altera Heroum , Hominum
 postrema , quæ quidem non fabulo-
 sa,

*que les Egyptiens se venoient d'une
 prodigieuse antiquité , qu'ils parta-
 geoient la durée de leur Empire en
 trois temps . Le premier estoit celui
 des Dieux , dont ils comptoient 113.
 generations en 30. Dynasties , qui
 composoient 36525. ans . Le second
 des demis Dieux , ou des Heros , ap-
 pellez aussi Aarites , ou Mestrecs
 dans l'ancienne cronique , beaucoup
 plus court , parceque on n'en compte
 que huit generations de 212. ans .
 Le troisieme, dans le quel out regnès
 des hommes Egyptiens , dont Mane-
 thon nous à laissé trente Dynasties.
 Le premier temps est un temps fabu-
 leux , ou imaginé sur la revolution
 des*

sa, sed historica audit, ad eamque
 consignandæ Ægyptiorum Dyna-
 stia. Quod si admittendæ Ara-
 bum dynastia, iccirco & inruptiones
 in Ægyptum, & ex inruptioni-
 bus mutui eos inter odii origo, e
 qua inde aliud manare potuerit om-
 nes adversus ovium Pastores, con-
 sequenter Israelitas etiam odium.
 Cæterum, in hac maxime ab nobis
 remota, atque caliginosa rerum se-
 rie, certi non ausim aliquid statuere,
 sicut nec idem ne fuerit Arabum e-
 exercitus cum Populo Israelitarum?
 Placuit illud Marshamo non modo,
 ve-

*des Astres. On ne scait rien du se-
 cond. Le troisieme est historique.*
 Biblioteque Universelle des Histo-
 riens, Chronologie des Empires
 jusqu' au Regne d' Alexandre le
 Grand.

74
verum & Vossio, Clarissimoque Fer-
rando Parisiensi Causidico, Grave-
sono, aliis. Ast illud æquus conce-
dat Lector necessum est, Bagnagium
conjecturis tantum in re adeo diffi-
cili seridè deliberantem, laureolam
querere in mustaceo, dignum iccirco
qui comparetur natandi arte impe-
rito, qui quum se pelago audax ni-
mium comittat, mox fluctibus rapi-
tur, & præceps demergitur in pro-
fundum.

(5) Alterum exagitare pergit
Bagnagius Cunei momentum, quo
statuerat, omnem Ægyptiorum ple-
bem sellulariis artibus deditam, sub
umbra urbium intra moenia deside-
re

(5) La seconde cause qu'on pro-
duit de la haine des Egyptiens con-
tre les Juifs, est la mollesse de ces der-
niers, qui accoutumés à filer, &
dont l'oisiveté étoit autorisée par
leur

77

se fuisse solitum, neque eos inter
defuisse qui officia virilis sexus per-
verterent, ac lanam etiam telam-
que tractarent. Et quidem, Ægypti-
os suo apte ingenio satis ad molliti-
e proclives arbitratur Cuneus, qui
tamen fatetur, auxisse malum, mul-
toque amplius enervayisse eorum a-
ni-

*leur Princes, & particulièrement
par Sesostris, qui en avoit fait des
loix, craignoient le seulement de
ceux, qui estoient accoutumez aux
fatigues d'une vie pastorale. Cette
seconde raison n'est pas plus solide
que la premier, car quoique les ha-
bitans de l'Egypte amassent la mol-
lesse, cependant les arts y fleurisso-
ient, les peuples y travailloient avec
plus d'habileté que par tout ailleurs,
on y labouroit les terres, on auroit
donc pu voir les artisans, & les La-
boreurs aussi bien que les Bergers,
pou-*

nimos Sesostridem Regem, ab quæ leges docet fuisse latas, quæ modum ingeniis finesque ponerent. Quare execrabilis Egyptiis omnibus par est fuisse actuosos ovium Pastores, quod vires eorum, vegetosque & acres Spiritus homines sedentarii o-
pi-

puisqu'on devoit craindre également ces hommes accoutumés au travail, & ennemis de la mollesse; d'ailleurs il est faux que Sesostris ait fait des loix pour l'autoriser, car c'étoit un Prince, qui aimoit la guerre, & qui se rendit fameux par ses expéditions militaires. On fait ordinairement vivre ce Prince au temps de Roboam en le confondant avec Sésac qui prit Jérusalem: mais alors ses Loix seroient fort postérieurs à la baine que les Egyptiens avoient pour les Israélites. On a trouvé depuis peu de la difficulté dans ce calcul,
peu;

pificesque nō ferrent, quodque Ægyptiorum ignaviam illi semper sollicitam tenerent. Nihil tamen altero solidius hocce existimat Cunei momentum Basnagius (quæ est hominis

parcequ'on ne voit pas que le Royaume des Assiriens eût recû un si violente atteinte au temps de Roboam, ni qu'il y eût alors un Conquerant, qui ait porté ses armes jusques aux Indes, du moins les Ecrivains sacrez ne parlent que de la Conquete de la Judée: mais la difficulté n'est pas moins grande de placer Sesostris au temps de Jabin, car outre que c'est une conjecture sans preuve, on a de la peine a concevoir que Sesostris eût fondû en Judée avec un armée nombreuse, Et qu'il eût dompté les Peuples qui l'habitoient, erigé des monumens de ses conquests, qui subsisterent long temps, sans qu'aucun
Ecri-

nis *καίνορμία*) ad inquirendam
 odii Ægyptiorum adversus Israe-
 litas causam ; nam & Ægyptios
 molles atquè fuisse negat , ut
 vilia Pastorum mancipia eos pos-
 sent tenere sollicitos , & Sesostrid-
 dem

*Ecrivain sacré ait parlé de ce desa-
 stre de sa nation . On ne leve pas la
 difficulté en disant que le peuple d'
 Israel étoit alors soumis à Jabin Roi
 de Canaan , & que Sesostris en sou-
 mettant ce Roi soumit en même
 temps les Israelites, qui étoient dans
 la servitude , car les Historiens sa-
 crez auroient parlé de ce nouveau
 malheur de leur nation : en effet elle
 changoit de maître par cette inva-
 sion , & tomboit sur le joug des E-
 gyptiens , ce qui devoit être remar-
 qué ! ou bien Jabin conserva son au-
 torité sur eux , comme l'Écriture le
 dit : & alors on ne peut pas placer
 sous*

dem arbitratur posteriorem admodum fuisse Ægyptiorum Regem, absit adeò, ut enervare potuerit illius gentis animos, eosque efficere mollitiei tantum, atque sellulariis artibus deditos.

Nos

*sous son Regne les conquestes de Sesostris d'Herodote qui traitoit si durement, & si honteusement les Nations qu' il avoit vencues . Mais quand il seroit vrai , que Sesostris auroit vecu du temps des Juges , ses loix pour la moleste des Egyptiens , contre les Juifs , faits dans des temps peu connus , ne doivent pas estre citées , & elles ne pourroient pas produire la haine des Egyptiens contre les Juifs , qui avoit comencé de le temps , que ces derniers comence-
rent a prosperer en Egypte . Basnage , Antiquitez , Judaïques , ou Remarques critiques sur la Republique des Hebreux . CHAP.VII.*

Nos vero hacce in parte, audacia non modò, verum & crassæ facram adversus paginam negligentia arguendum censemus Basnagium. Audacia quidem, quod Sesostridem, gravitate Phebi cortina plane digna, non adeo antiquum autumet, atque tot post innumeras ejus de ætate sententias, tot post objecta, veritatem aliquam se adtigisse gloriatur; quod tamen est impossibile; Calmetus enim nō modo dissertatione de origine & numinibus Philistinorū, verum & recentissimi universalis historiae Scriptores, humanas credunt supra vires esse, Sesostridis Regnum certā reducere ad epochā, hominesque etiam doctissimos, videri hacce in re difficultatibus proponendis potius, quam enodandis aptiores. Cæterum, quis, nisi Mosis historiae omninò valedicat, veritati consonum inficietur esse, aliquo saltem temporis spatio, Ægyptios insensò animo adversus Israelitas fuisse, quod in suspicionem venissent, for :

forent Israelitæ aliquid patriam contra imperii libertatem molirentur, avitasque Regni everterent consuetudines? Hoc apertissimè evincunt Exodi verba: *Surrexit interea Rex novus, qui ignorabat Joseph, & ait ad Populum suum: Ecce Populus filiorum Israel multus & fortior nobis est. Venite sapienter opprimamus eum; ne forte multiplicetur: & si ingruerit contra nos bellum, addatur inimicis nostris, expugnantisque nobis egrediatur de terra...* Quantoque opprimebant eos, tanto magis multiplicabantur, & crescebant. Oderantque filios Israel Ægyptii, & affigebant illudentes eis, atque ad amaritudinem perducebant vitam eorum operibus duris luti & lateris omnique famulatu in terra operibus premebantur. Oderunt itaque Ægyptii filios Israel ob metum, atque ob invidiam. Metuebant quippe ne se se hostibus ditionis adjungerent, invidebantque quod eorum soboles aufereret in dies:

dies : Hinc Hebræi per universam dispersi sunt Ægyptum , glebæ , rusticisque operibus addicti ; politicorum enim filiis perpetuo in more fuit effreni populi multitudinem odisse , qui quanto copiosior est , eo solet lascivire . Ficulno itaque fundamento systemata superstruit , aliorumque diluit objecta Basnagius , quin & ea quæ audaciter proponit ad criminationem adversus Josephum statuminandam videntur umbra suberis leviora .

Age tamen , quid erit dicendum de Basnagii consequutione , quam ex hucusque adlatis hocce in
ca-

(6) *On voit la' deux choses , l'une que les Egyptiens ne mangeroient pas ce qu' ils pleuvoient jusqu' aux obats lorsqu' ils mouvoient ; l'autre , que cette excès de superstition empecheit les Payens de vivre avec eux.*

capite tandem elicit homo sui oblitus? (6) Adparet (inquit) Ægyptios animalia Numinibus sacra minimè comedisse; mortuasque superfeles illacrimasse, è quibus evidentissimè constat, tantam adeo superstitionem Idololatrias cæteros ab Ægyptiorum consortio arcuisse. Haud itaque mirum, Judæos, quibus unus erat Deus, quique omnia idolatriæ genera averfabantur, legi utpotè exequutioni intendentes, odio habuisse Ægyptios: Ægyptiosque male de Judæis sensisse, utpote de hominibus, qui avitas Religionis partes deseruissent, novasque instituis-

F 2

tuis-

eux: Il ne faut pas donc s'etonner de ce que le vifs, qui adoroient un Dieu unique, & qui avoient un grand éloignement pour l'idolatrie, lorsqu'ils scivoient la loi, haïssoient les Egyptiens, ni de ce que ces derniers qui

tuissent. Basnagii enim istaque doctrinam ipsum adversus oppido pugnantem. Licet hæc enim vera essent, tamen quid hæc ad Rhombum? Si namque Ægyptiorum adfirmetur adversus Israelitas odium, quod hi novam in Rempublicam, florescentemque religionis statum coaluerint, abque Ægyptiorum imperio ac sacris defecerint, exploratum, firmissimumque jam erit, odium illud, quo religionis ergo Hebræos adversus Ægyptii flagrabant, nec ad Josephi tempora, neque ad illius religionem posse referri; qua enim, amabo, ratione, dici possunt, antequam Ægyptum ingrederentur Israelitæ, ab Ægyptiorum sacris defecisse, novosque ritus instituisse, qui unice Jacobi domus pri-

qui les regardoient comme des Deseffecteurs de leur Religion pour en faire

85
privata conditione contenti , hominem vix octuagesimum numerabant ? Confundit itaque Bafnagius legem naturæ cum Moſis lege , Hebræorum regnantium conditionem cum Paſtoribus Abrahamiticis , reſelati noviffimas cum moribus antiquis . Sed non aliud inane aliquando magis , plurima quam ſcire .

Nos interim poſitivi ſtatuamus aliquid quod ſcripturæ conſonet auctoritati, iccirco veritati propius gloriatur accedere ea de cauſſa, ob quæ illicitum erat *Ægyptiis* comedere cum Hebræis . Eos nihil moror , qui Circumciſionis ergo odio habitos ab *Ægyptiis* *Iſraelitas* autumant , nam

F 3

ſi non

ſair un nouvelle , les avoient en l'orrear. Baſnage , Antiquitez , Judaiques , ou Remargues critiques ſur la Republique des Hebreux. CHAP. VII,

si non ante Josephum, aut saltem
 ipsius tempore, ipsoque curante,
 dicendus est in Ægyptum invehus
 Circumcisionis mos, uti monitum
 Rabbini non modo & Muhame-
 danis, si Herbelotio, Maraccìo,
 atque Calmeto fides, verum & Chri-
 stianis pluribus, Thomæ Bartolino,
 Drusio, Wittio præsertim in Ægy-
 ptiacis, atque Basnagio. Qua in re
 mihi postremus iste videtur ἀσυνκλώ-
 σα κλώσειν. Si enim Josephus Israeli-
 ticos ritus docuit Ægyptios, quæ
 inde de causa ipse in idololatricos
 eorum mores deflexerit? Itaque
 cum Lightfoote in armonia veteris
 instrumenti, ad similitudines eas præ-
 vortatur necessum est, quæ capite
 Geneseos duodecimo intercessisse
 narrantur, Abrahamum inter Ægy-
 ptiosque: quum enim Ægyptum in-
 gressus esset Abrahamus cum uxore,
 vidissentque Ægyptii mulieris pul-
 chritudinem, subtrulerunt eam Re-
 gis in domum; flagellavitque iccir-
 cò Dominus & Populum & Regem
 pla-

plagis maximis, quæ coactus Rex, Abrahamum uxoremq; cum suis discedere præcepit. Quæ super re Lightfootes, uti habet Polus in Criticorum synopsis, hæc scripsit: *Præcepit Pharaonis viris super Abrahamum, hoc est, Pharaonis plagis affectus propter Abrahamum, qui erat Pastor Hebræus, legem tulit, ne impostero cum Hebræis vel exteris Pastoribus familiariter versarentur, ita ut cum eis comederent ac biberent, quod Ægyptii strictè observarunt.* Hisce haud ab similia habet Joannes Clericus ad caput Genesis duodecimum, è quibus eruitur, odium illud antiquissimum, quo prohibebantur Ægyptii, ne comederent cum Hebræis, non ab religionis simultate, sed potius ab plagis, quas, Abrahamo Pastore per Ægyptum transeunte, passi erant Ægyptii, fore repetendum; civile itaque tantum atque politicum fuisse, non superstitiosum.

Hisce autem haud reclamant Scripturæ verba, quæ abominationem

dicit esse *Ægyptiis comedere cum*
Hebræis, prophanumque eos putaf-
 se hujusmodi convivium; abomina-
 tionis nempe vocabulo uti nō semel
 ad Idola significanda, quod capite le-
 gimus Exodi octavo: *Abominations*
Ægyptiorum immolabimus Deo no-
stro: Haud reclamant inquam, *Ab-*
ominations enim *Ægyptiorum*, græ-
 cè *βλעדύματα*, nolo interpretari
 idola, aptè ait huncce ad locum Gro-
 tius; is sermo neque loco, neque
 tempori conveniret; Grotiumque
 sequutus Bochartus libro Hierozoi-
 con quarto parte secunda cap. 16.
 Non verisimile, scribit, *Mosen cum*
Rege agentem, ejus Deos appellaf-
se contumelioso nomine. Accedit
 Clerici commentarius, quo docet
 verbum *thoebab* ab Scriptura usur-
 patum, dum abominationem fuisse
 dicit *Ægyptiis comedere cum*
Hebræis, averfari ac fastidire sibi
velle, juxtà lexica etiam vulgaria,
remque esse more hebraico, quam
quis averfatur, aut fastidit quacum-
 que

que de caussa hoc fiat, seu sit grava
 scelus, seu quidpiam exigui mo-
 menti; hancce enim vocem modo
 atrociam, modo leviam significare,
 iccirco ostendere etiam posse, *Ægy-*
ptios ab *Hebræorum* mensis absti-
 nuisse ob plagas olim in gratiam u-
 xoris *Abrahami* advenæ ipsos adver-
 sus latas. Quod si cui minus arrideat,
 quã modo ex *Lightfoote* retulimus,
 odii origo, is velim perpendat, quan-
 tum res hujusmodi indigeat *Oedi-*
po; dein amplexam ab nobis sen-
 tentiam sacræ historiæ, hebraicam
 juxtâ veritatem ac sensum, Inni: :
 hunc demum *Scripturæ* locum per-
 plexis aded involutum esse difficul-
 tatibus, ut *Patrum* plurimi eum per
 allegoriam fuerint interpretati,
Virque doctus Gaudentius Pagan-
inus, libro quem conscripsit de erro-
 ribus prophanarum religionum ca-
 pite quadragesimo quarto, libratâ a-
 liorum *ἀραπίθμοις* sententiis, per-
 pensisque inenodabilibus hinc inde
 objectis, ita demum scriptum reli-
 que:

90
querit; Ego, si fas foret, assererem sic
locutum fuisse Moſen, non quod
tunc Aegyptii averſarentur Hebraeos,
quando Jacobi Filii in eam profecti
ſunt regionem, ſed quod poſtmodum
cum veniſſent, inque Paleſtina do-
minarentur, religionis cauſa cepe-
rins eſſe inviſi Aegyptiis.

Vidimus hucusque, cur Aegyptii
communi uti haud potuerint cum
Iſraelitis menſa, videamus modo, que
rei eſt ſumma, cur ea abſtinuerit
Joſephus. Qua quidem in re Baſna-
gii non jam modestiam, ſed judi-
cium deſidero & mentem, quam
hic video Oreſte infaniorum. De-
mus enim plusquam certiffimum eſ-
ſe, Aegyptiorum adverſus Iſraelitas
odium ab Religionis diſſonantia
fuiſſe profectum, demus etiam Jo-
ſephum cum Aegyptiis comediffe,
haud comediffe cum Fratribus, qua,
amabo, ratione, minutiffimarum
quoque rerum minutiffimus ſciſcita-
tor vel minimam effingere ſibi pote-
rit in Patriarcha prudentiffimo vio-
la-

late fidei suspensionem? Ignorare
 ne debuisset Basnagius quæ belle
 aded docuit Kippingius libro de
 Feriis primo capite decimo, primis
 scilicet temporibus, mensas res inter
 sacras nunquam fuisse recensitas,
 atque inferiorum tantum temporum
 hoc fuisse institutum, iccirco Jose-
 phum absque violata Religionis no-
 ta Egyptiorum potuisse mensis in-
 teresse? Posteriorum namque Ma-
 gistrorum pravam legis interpreta-
 tionem fuisse declarat Grotius, li-
 bro de jure Naturæ & Gentium se-
 cundo c. 15. quod extraneis benefa-
 cere haud licuisset Judæis, cumque
 advenis consuetudinem pati, ex quo
 Juvenalis, Ciceronis, Senecæ, Ta-
 citi, Apollonii, aliorumque ejus tem-
 poris dictoria. Ante legem vero
 haud illicitam Hebræis fuisse cum
 prophanis gentibus societatem, ex-
 emplo demonstrat Abrahami im-
 pios Sodomitas bello adjuvantis,
 ejusdemque cum Escole, & Aneto
 facientis fœdus, sicut Davidis cum
 Achi

Achi & Naaso, Salomonis cum Ægyptiis, Afac cum Benadado, Asmoneorum cum Lacedemoniis et Romanis post legem, quorum exemplum sequuti Imperatores ac Reges Christiani, ait Grotius, fœdera & societatem inierunt cum non Christianis, aut non sanè Christianis. Constantinus cum Gothis & Vandalis, Justinianus cum Longobardis: cum Saracenis, Alanis, Gepidis, Francis, Svevis, Vandalis Theodosius, Honorius, Leo, Heraclius, Basilus, Isaacius Angelus, Palaeologus: cum Mauris Reges Hispaniæ Alphonsus Hispalensis, Ramirus, Alphonsus Castus, Sanctius Castellæ, Ferdinandus cognomine Sanctus, Petrus Legionis Rex, Alphonsus Castellæ Rex prudentissimus, cum Tartaris Rodolphus Habsburgensis. Qua itaq; ratione vapalabit Josephus apud Basnagium, quod Egyptiorum mensis infederit, civilibusque eorum ritibus morem gesserit? Immo (quia cum somniantes

fo-

forniciandum est) effingamus nobis
 Josephum etiam ab carnibus absti-
 nuisse? Quid inde queso? Grande
 certè ac magnificum nihil. Quum
 enim nullum habuerit adjunctum
 erga *Ægyptiorum* animalia, ceu
Deorum symbola, devoti cordis ob-
 sequium, in quo tantum ratio ido-
 lolatriæ consistit, sartam adhuc te-
 tamque servare potuisset *Israeliti-
 cæ* Relligionis lucem, etiamsi ani-
 malibus, quæ *Ægyptii* venerabantur,
 abstinuisset, proindeque ea ratione,
 qua, juxta nobillimorum *Aucto-
 rum* sententiam, actio corporis ex-
 terna in *Naamani* facta, idololatriæ
 notam impingere illi haud poterat,
 quippe quæ solum adjuncto proni
 cordis adfectu vituperationem me-
 reretur aut laudem: ità in convi-
 vio ab *Ægypti* Prorege *Fatribus* in-
 stituto, nihil causæ est, cur ab a-
 nimantibus abstinentiam in eo vitu-
 peremur, quum nullo evinci possit
 satis firmo argumento, hoc illi in
Deorum, aut animalium cultus pro-
 te-

24
testationem contigisse. Quid? quod Naamanus eo temporis vivebat, quod nedum Deos alienigenas venerari, verum & cum ipsis idololatriis aliquid commercii instituere Moysi præcepto vetitum omnino erat. Josephus è diverso hujusmodi haud tenebatur legibus, utpotè qui Naturæ tantum præceptis obstrictus, proindeque consequens est, Josephum convivales Ægyptiorum ceremonias frequentantem, violatæ veluti fidei reum atque *μετὰ τὴν ἐλευθερίαν* minimè esse traducendum.

Momentum, vero, aliud exurgit ex iis, quæ docet Vossius, libro de origine idololatriæ secundo, sub Christianis scilicet Imperatoribus, etsi gentilem illum non admitterent cultum, modos tamen loquendi esse reser-vatos, nempe ne eorum vilesceret auctoritas, qui Dei vicem obtinerent inter homines, ut ab Amulini epistola ad Constantinum Magnum apud D. Augustinum epistola sexagesima octava, Latino Pacato, panegy-

gyrico, quem dixit de Theodosio, Symmacho libro decimo epistola vicesima prima, Claudiano praefatione de tertio Honorii consulatu.

Me quoque Pieris tentatam sapius antris

Audet magna suo mittere Roma Deo.

Quin, addit, Imperatores ipsos iustionem suam vocasse nunc caeleste oraculum, nunc sacrum oraculum, nunc divinum verbum. Ac permansit ita ad Gratianum usque, qui Pontificis Maximi titulum ultrò omisit, teste Zozimo, Kippingius esto libro Romanarum antiquitatum primo, ex Boissardo, & Grutero inscriptionem adferat Pontificis Maximi nomen huic etiam Imperatori tribuentem. Verba autem Zosimi haec sunt: (6) Simul atque summum imperium

(6) Αμα γδ το αὐτοκρατορῆα καὶ τὸ ἱερῆα ἀρχὴν, ὁ ἱερατικὸν

rium quisque consequeretur, ami-
 ctus ei sacerdotalis offerebatur à
 Pontificibus: & continuò Pontifi-
 cis Maximi titulus ei tribuebatur:
 Ac ceteri quidem Principes universi
 lubentissimis animis hunc honorem
 accepisse, & hoc usi titulo viden-
 tur, adeoque Constantinus etiam
 potitùs imperio, licet is à recta sa-
 cris in rebus via deflexerit, & fidem
 Christianorum amplexus sit: idem-
 que post illum reliqui ordine sequen-
 ti, & Valentinianus & Valens. Quam
 ergo Pontifices ex more talem Gra-
 tiano amictum adtulissent, averfa-
 tus

ἑσθλή ὡς ἢ ποντίφικων αὐτῷ προ-
 σέφετο . κ' , ὡς κρημὸς Πόντιφικῆ
 μέγιστος ἀνεγρίφετο , ὡς ἔστιν ἀρ-
 κιερός μέγιστος οἱ μὲν οὐκ ἄλλοι πῶ-
 ρες αὐτοκράτορες , ἀσμενέστα φαίνον-
 ται δοξάμφοι ἢ τιμῶν , ἔτι ἢ ἐπισπα-
 ρῆ κρησάμφοι ταύτη , ἐπέδ' εἰς Κων-
 στα-

tus est id, quod petebant ; ratus non esse fas , illiusmodi habitu Christianum uti . Quumque stola flaminibus reddita fuisset, &c. Qua super re verba exscribemus Cl. Josephi Augustini de Ursis nobillima in dissertatione , *De Pace lapsis data*, &c. Rem in utramque partem adcuratissime disputatam ad novum examen revocare mihi in animo non est : an Constantinus , & cæteri ad Gratianum usq; Imperatores Pontificis M. titulum adsumserint , & hujusce dignitatis insignibus usi fuerint : sed illud potius, : an ejusmodi ritus & ceremonia , quam describit Zoimus , potuerit sine culpa permitti , & omni superstitione vacaret ? Quicumque

G

ve-

σαρτίον ἤλθεν ἡ Βασιλεία, ἔ ται
 πα τὸ ὀρθῆς ὁδοῦ τὸ περὶ τὰ θεὰ ἱερ-
 ωεῖς, καὶ τὸ χριστιανῶν ἐλόμενος πῖστιν
 ἀγῆ, μετ' ἐκείνον ἐξῆς οἱ ἄλλοι, ἔ
 Οὐα-

verò ex Christianis Scriptoribus Zo-
zimi narrationi fidem adcomodant,
necesse est, ut omnes illos ritus super-
stitione vacare, & sine peccato usur-
pari potuisse concedant. Neque e-
nim legimus Patres Constantino,
aut ceteris Imperatoribus vitio ali-
quando vertisse, quod Pontif. Max.
titulum tulerint, neque Pontifica-
tus insignia repudiarint. Hæc alia-
que præclara ex Baronio Cl. noster
de Urbs magni nominis Theolo-
gus, ex quibus optimum, mea
quidem sententia, conficitur pro
Josephii vindiciis argumentum. Si
enim culpa vacare credimus, quod
Christiani aliquando Imperatores
dignitatis ergo, se se civilibus adco-
modaverint moribus Romanorum,
quanto magis liberum fuisse dicen-
dum est Egyptio Patriarchæ, cibus
uti

Οὐαλεντιανός τε, ἔ Οὐάλης. τῆ
φύῃ πορτιφίκων, καὶ τῆ σιμῆθηρα
τορο.

99

uti, vel abstinere juxta convivales,
aut aulicas Aegyptiorum leges,
quam in animo ejus nullum fomniari
possit colendi Aegyptiorum Numina
desiderium?

Hæc tamen omnia, quæ ἐν
παρῶν sunt dicta, Josephi convivio
vindicans minimè videntur neces-
saria, quippe traditum ab Mose sit,
comedisse *seorsum Joseph, seorsum*
Fratribus, Aegyptiis quoque, qui ve-
scebantur simul, seorsum. E princi-
piis autem Basnagii, consequitur
Josephum pro Israelita fuisse ab A-
egyptiis habitum; neque enim ejus
mensam, summo honore aliquis
har

προσαγαλῶντων Πρατίνων ἢ Σολῶν,
ἰσοσείων ἢ ἄριστων. ἀδελφίτων ἢ
χριστιανῶν τῶ χῆμα νομισσας. τοῖς πε-
τεροῦσι. ἢ Σολῶν ἀπαδοθείσης &c.
Zozimus Libro Histor. 4. in Gratia-
no & Theodosio.

G 2

habendam, averfati fuiffent Ægyptii, fi Josephum ad patriæ religionis fuperftitiones deflexam exiftimaffent. Cur enim quod Josephus cum Fratibus minime comederit, in caufa erit, Judice Bafnagio, religionis oppositio; hæc autem in caufa non fit, cur Josephus feorsim comederit ab Ægyptiis? Cur ob Regiam Josephi dignitatem, ejus mensæ minime adfidere potuiffent Ægyptiorum Proceres, ob ipsam verò propè regiam dignitatem, haud arcedendi fuiffent ignobiles advenæ? Ubiverfarum equidem gentium politiz atque confuetudini magis congruere videtur, Optimates Principi convivio admittendos potius, quam rusticos, alienigenasque. Quum itaq; Josephum nedum seorsim ab Fratibus, verum & ab Ægyptiis seorsim comedisse sacræ Literæ, Scriptoresque fateantur antiqui; Patriarchæ sanctiffimi innocentiz atque integritati, iisdem ex Bafnagii principiis, consultum arbitror. Hujus

ve-

verò facti rationem vel infantulus concipere cur haud possit? Nescio. Primum namque quis non animadvertat, Josephum tunc temporis non adhuc se manifestasse Fratribus, iccirco cum ipsis eadem uti mensa haud debuisse? hoc nempe sinere haud poterat non modo institutum ab Josepho de Fratribus carceri mancipandis consilium, verum & τὸ πρέπον, ipsiusque propè regia dignitas, atque majestas. Nativum hunc esse sacræ Scripturæ sensum vidit Joannes Chrysostomus, qui homilia sexagesima quarta ad caput quadragesimum quartum Geneseos, relatis Josephi verbis: *Apponite Panes*, subdit. Ἐ, κατέθηκεν ἀβλῶ μόνω (ἄτε δη ὡς βασιλεῖ, ἔ ἀπὸντι πᾶσι Αἰγύπτου) Ἐ apposuerunt Josephi, tamquam Regi Ἐ Principi totius Egypti. Eodemque simplici quidem, ast veraci utitur comentario Salianus ad annum Mundi bis-millesimum tercentesimum vicesimum octavum, dicens: *Ergo ve-*

nitur ad Epulas: Separatus fuit Joseph honoris causa. Comederunt utique, ait Philippus Picinellus huncce ad Scripturæ locum, cum Prorege Advena Israelitæ, verum seorsim, ut ratio haberetur dignitatis personæ, cujus ad convivium admittentur. Hoc ipsum ab Romanis factitatum legimus apud Tacitum libro decimo tertio annalium, qui, mos habebatur, inquit, Principum Liberos cum cæteris ejusdem ætatis Nobilibus sedentes vesci in aspectu Propinquorum, propria, & pauciore mensa. Si enim Josephus seorsim ab Ægyptis comedit, quos Regni primores fuisse dubitabit nemo; quantum inde parum decori fuisset consentaneum, cum inde advenarum, pastorumque, quos Fratres nondum dixerat, epulis accumbere voluisse? Utique Basnagius Josephum dicere potuisset Ægyptium hominem, utpotè quem, Ægyptium se esse simulans, cum Fratribus egisse scimus per Interpretem; qua-
 ar-

arte illi delusi, hebræa lingua liberius eo præsentè inter se loquebantur, hebræam arbitrati Josephum haud intelligere Dialectum. Aut si hoc cum Josephi religione non pugnat, cur pugnaverit diversæ ab Israelitarum insedis mensæ? Tua eruditio, Basnagie, iudicium, sapientia comprobetur a doctis non factiosis, discrimen aptum si demonstraveris.

Quid? quod huiusmodi esse de facili poterat Aegyptiorum aulae consuetudo, ut Regni Prorex, Primoresque nunquam eidem cum advenis adsiderent mensæ? Porro confidenter minus cum antiquis actum fuisse Regibus, ex Herodoti libro primo discere est, qui e Deioce Medorum Rege cautum ait, ne ad Regem quis ingredi permetteretur, cuncta verò transigerentur per nuntios, aded ut nec conspici Regem ab quaquam vis esset. Convivales autem Scripturæ antiquitates, quæ vetustate æquent cum nullas, apud alios

Scriptores habeamus, ex Homericis temporibus illustrandas censeat Johannes Clericus. Heroes namque Homericis, uti idem optimè animadvertit, non promiscuè, juxta hodiernum morem ad rotundam adsidebant mensam, sed pro dignitate quisque sua, aut pro honore, quo is, qui convivio excipiebatur, convivam quempiam afficere volebat. Sic Hector fugienti Diomedè hoc exprobat *Illiad. θ.*

πειρὸν μὲν σε λίον Δαναοὶ τα
χόπῳλοι

Ἐδρὰ τε ἰδὲ πλεῖε δένδρασι.
Ἐδρὰ autem videtur esse προεδρία, ut eum ad locum habet Eusthatus. Hæc autem qualis esset intelligemus, si meminerimus mensas veterum illorum longas fuisse, quoposito intelligemus Rubenem in extremitate, quæ summa habebatur, sedisse, deinde Fratres pro ætatis ordine. Longas certè fuisse Homericis Heroibus mensas indicat phrasis, qua utitur Homerus *Odiss. vers. 178.*

τα-

ὅτι ἡ ἐπιπέδω ἐλάνοσε τράπη
ζαν

Ubi Eusthatus ait, hisce verbis significari quod modo dicebamus, *Ἰραπέζας μὴ σποδύλαι ἀλλὰ προμήκεις*. Immo observat Clericus, ut hic in Josephi convivio, sic apud Homerum in heroicis epulis, unicuique convivarum suam carnis partem æqua divisione fuisse distributam, nisi si quis honoris causa majore donaretur portione. Atq; heinc Homerus, Judice Athæneo libro undecimo, *δαίτας εἴσας* æqualia vocat convivia, ab æqualitate partium, quæ convivis dividebantur. Fiebat hoc *ἰπὸ τῆ δαιτρῆς*, vel *δαιτῦμονος*. Ubi autem de Diomede apud Homerum sermo liquet, majorem et carnis portionem in conviviis obstrenuitatem sæpè concessam. Idem hocce in loco honoris causa erga Benjaminem freri jubet Josephus, ideoque convivium illud videtur solitas juxta illius temporis consuetudines fuisse institutum, nullam iccir-

circo habitata de Religionis Ægyptios inter atque Israelitas dissonantia rationem. Hac autem bellè exhibere videntur Philonis Judei verba libro de Vita Josephi: *Tum ablutus, ait ille de convivio, quo Patriarcha Fratres excepit loquens: Et dolorem rationi subjiciens, ad hospites epulo excipiendos revertitur, reddito quem retinuerat obside, adfuerunt Et alii convivia Optimates Ægyptiorum, Tractatio fuit juxta morem cujusque patrie, quod durum videtur discedere ab consuetis moribus, præsertim in convivio, ubi maxime hilaritati prospicitur.*

Hujusmodi quoque consuetudinem discriminandi ab cæteris advenarum mentas ab Atheneo facile dignoscimus lib. Deipnosoph. 4. (7): *In Creta, ait ille, ubique sunt destinata convi-*

(7) εἰς τὸν ἀντικεινὸν καὶ τὸν Κρη-

*violis canacula duo: alterum viro-
 rum indigenarum conclave nuncu-
 pant, alterum, in quo dormiunt pe-
 regrini & hospites: hoc cœmiterium
 appellant. In Domas ea parte, ubi
 epulatur mensæ duæ statuuntur, ho-
 spitales vocant, in quibus externi se-
 dent homines, si qui fortè adsint. Post
 illas sunt singularum convivialium
 mensæ. Hacce itaque pene metho-
 do institutum quum fuerit præstitit
 ab Josepho convivium, ut solus ille
 cœnaret, Ægyptiis autem una esset
 communis mensa, Israelitis altera,
 fa-*

Κρήλλω οἶκοι δύο ἔσονται. ὧν
 ἓ μὲν καλῶσι ἀνδρῶν, ἓ δ' ἄλλου
 ἐν ᾧ ἴδὲ ξένος κοιμίζουσι κοιμητή-
 εἶον προσαγορεύουσι, καὶ ἓ ἔσονται
 τικὸν οἶκον πρῶτον ἢ καὶτε δύο
 τράπεζαι ξενικαὶ καλεῖσθαι, αἷς προ-
 καθίζουσι ἢ ξένων οἱ παρόντες ἴδὲ
 ὅτι εἰσὶν αἱ ἢ ἄλλων. ὡς γὰρ ἴτε
 ἓ ἢ παρόντων ἴσον μέρος ἐνάσω,
 τοῖς

facile ereditu est, morem tunc temporis obtinuisse, ut communis nunquam cum advenis esset Indigenarum locus. Suppetias vero huic sententiæ ferunt maximas, quas eodem in libro refert Athæneus de Persarum Regibus, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σολις prudentibus, cœnitantibusque. Porro Regis Optimatumque insidere mensis res perpetuo fuit haud omnibus concessa, & ut ille ait, qui nam esset tam beatus, qui posset epulis accumbere Divum?

*Non bene conveniunt, nec in una sede morantur
Majestas & amor.*

Heinc pro apertissima regalis bene-

re-

Ἰοῖς ὁ νεώτερος ἡμῶν δίδωμι κρέως, καὶ δ' ἀλγῶν ἔθενός αὐτοῦ. ἔζα κοίτην ἐν σκάπῃ τραπεζῇ ὡς ἡλιθεῖ κεκρωμῆνον, ἰδαρῆς. τῆτο κοίτη πάντες πίνουσι οἱ καὶ κοίτην ἱράπεζαν. Athenæus Deipnosoph. LIB. IV.

nefcil atque amoris erga aliquem
teffera audiebat , Regalibus epulis
adeffe ; cum enim David Miphibo-
zetum Jonathæ filium perhumani-
ter excepiffet , cætera inter hocce
illi præftitit amicitia pignus , ut fci-
licet Regis accumberet Menfæ , Im-
mò quum David dimiffurus effet à
Vita , Salomonem rogavit , ut Filiis
Berzellai Galaaditis redderet gra-
tiam , fuiffentque comedentes in
menfa ejus , quod occurriffent ipfi,
quando fugiebat ab facie Abfalonis.

Quid quod huncce ad Scriptu-
ræ locum docet Calmetus , neque
eos, qui Regis ad menfam epulari di-
cuntur, verè propriequè Menfæ Re-
gis potuiffè adfidere , fed convivali-
bus tantum alitos fuiffè dapibus ,
quæ in menfa fuerant Regis ? *Non
invitus ego crediderim* , ait Calme-
tus , *apud Reges Hebraos , eandem
ferè morem obtiniffè qui olim apud
Reges Præfidis, ut fcilicet regia men-
fa adponerentur dapes , quæ deinde
in omnes domefticos diftribuerentur.*

Ita.

Itaque comedere de mensa Regis non est utique Mensa Regis assidere convivam, sed aliis eibus à regia mensa suppeditatis. Ità pariter Daniel ac duo ejus Socii alebantur dapibus mensa Regis Nabuchodonosoris. Eodem quoque more de mensa Jesabel comedebant Baalis Propheta seductoris, scilicet prophetiam & divinum astrum ementiti, quemvis non nisi malo spiritu turgerent, quos veluti familiares Regina convivias Scriptura tradit. Adeo cum Principe comedere rarum est. Romanorum verò de mensis agere nostra si esset sententia, nos dies deficeret, nimis aded de illis esset dicendum; qua quidem in re præter Casaubonum, Turnebum, Hottingerum, Scaligerum, Jacobum Capellum, Gualperum, Lipsium, Kippingium, Rosinum, atque Dempsterum, plurima ad Scriptores antiquos adnotarunt assibene multi, maximè Exegetici. Certum est apud Romanos Principum

putum mensas non omnibus patuisse. Ex Suetonio enim in Julii Caesaris vita, convivatam cum assidue discimus per Provincias, duobus tricliniis, uno, quo sagati palliati-
 ve: altero, quo togati cum illustrioribus provinciarum discubuerunt. Quem respiciens antiquorum ad morem Euphormio Lulinus, seu Joannes Barclai Satyra prima scripsit: *Sequebatur autem mulier aurea praesignis tunica, que sublimi crine turres propè in occipitio excelsaverat, deinde vir ipsa muliere brevior ad unius prolixum latus stabat.... Interea mulier ad mensam gradu satis composito festinavit, mensaque deinde Jupiter inferiori lectulo conседit.* Hanc etiam convivandi consuetudinem, vel saltem plane non abssimilem, in Graecorum convivii obtinuisse à Cornelii Nepotis eruimus testimonio; Ait enim Praefatione ad T. Pomponium Atticum: *Pleraque nostris maribus (Romanorum) sunt decora, que apud il-*

illos (Græcos) turpia putantur. Quem enim Romanum pudet Uxorem ducere in convivium? aut cujus Mater familias non primum locum tenet adium atque in celebritate versatur? Quot multò aliter fit in Græcia: Nam neque in Convivium adhibetur, nisi propinquorum; neque sedet, nisi in interiore parte ædium, qua Gineconitis appellatur, quo nemo accedit, nisi propinqua cognatione conjunctus. Quibus è verbis aliqualis esto, adpareat gentis inter utriusque mores dissonantia, in eo tamen cum Romanis Lacedæmones convenisse certum est, ut Mensarum stationes pro Personarum dignitate ordinarent. Heinc Vir Cl. Josephus Lanzonus in *Elevis convivibus*, clarissimorum testimonio Auctorum, mensam antiquitus in cenaculo collocatam fuisse docet. rotundam, humilem, inferioram hominum tripedem, ex simplici ligno, lautiorum verò citream, aut lamina argentea intectam

Etiam cum pedibus eburneis; convivales etiam coronas hospitibus datas, cuique pro meritis, & fortuna. Eadem demum consuetudine uti impræsentiarum videntur Nonnulli Orientalium Populi, ut ex Equitis Chardini itinerario in Colchidem dignoscimus, apertissimè: Aliquorum enim convivia dum exhibet, hæc scribit: (7) Plurima semper domus Præfectui ministrantur edulia, quin ea omnia ferè cum legumina tum volatilia, bellaria denique & panes ei adponuntur. Hæc autem ipse inter advenas distribuit, iis maximè quibus adblandiri placet. Eidem itaque mensæ adsidebant minimè Orientales huiusmodi convivæ, cum ad ipsos epularum partem Domus Præfectus

(7) *Le Maitre du Logis à tout jours devant lui un fort grande portion de Viande. On lui sert aussi la*
 H plu-

Etus mitteret . Quod quidem ab antiquissimis Orientalium consuetudinibus derivatum esse indubitanter credimus . Immo citatus Auctor convivium describit ab quodam orientali Principe institutum , ex quo adsidendi ritus mensis inter se distinctis nitidè elucet : Ait enim (8) *Me nuptiales ad epulas , quas pro Fratris filia celebraverat Princeps vocavit . Convivalis mensa super ædis tectum ornata Princeps sub*
ur-

plupart des legumes , tout le pain , toute la volaille , tout le gibier . Il en envoie a ses hotes, Et a ceux qu'il veut caresser . Chardin. Voyage en Perse par le Mer noir & par la Cholchide . PAG. 125.

(8) Le Prince me fit inviter a la Noce de sa Nièce qu'il marioit au Palais . Le festin se fit sur un terrasse du Palais Le Prince etoit au fond

umbella arcuata, in testi summo locata, mensa cæteris elevatori epulabatur. Dexteram Filius & Fratres, Episcopi verò levam tenebant. Conjuges soli. Ego & Minores locum Episcopis immediatum occupavimus . . . Qui catinos ad aulam deferébant, eos super linteum mensæ instragulum prope aditum disponebant, principibus primo, dein cæteris ordine mensarum servato. Quibus certe sororio jungas vinclo (idem enim adfulget mos) que Poggius Bracciolinus, libro historiae de varietate fortunæ quarto, Æthiopum de moribus scripsit: *Mensis utuntur parvulis, ut bini ternique edant, mappis, mantelisque*

no-

fond sur une estrade plus élevée, que les autres & convertie d'un dois fait en dome. Son fils & ses freres etoiens a su droite, les Eveques a sa gauche.

H 2

Les

nostro more utentes. Addere quis
possem, quæ de Goano Prorege certò
adeo refert Tavernerius, neminem
umquam scilicet ejus admitti men-
sæ, non nobiles, non Europæos, non
ipsiusmet Filios, Aulæ verò Primo-
res germanico more inferiori mensæ
insidere. Ast de itineratoribus plus-
quam satis, neque enim eorum tes-
timonio rem vel minimam confici
posse reor, imò & Relligio est mi-
hi eorum dictis nullam habere fi-
dem, qui faciunt perpetuo candida
de nigris, & de cadentibus atra.
Fide tamen dignum absque du-
bio censeo P. Nicolaum Godignum,
qui de Abassinorum rebus scribens,
deque eorum cæremoniis, atque Im-
peratoris epulis, hæc capite habet
vicefimo: *Tres magnificentissime ap-
pa-*

*Les Mariez estoient entr' eux. Le
Prince me fit asséoir avec les Capu-
cius imediatement apres les Eve-
ques ... Ceux qui porroient les plats
dans*

parantur mensæ ; statim cuique pē-
 ciliatè instrumentum, & sup̄ ab-
 cus. Vasa in uno aurea, in altero
 argentea, in tertio fictilia, fabre
 tamen & eleganter elaborata. Pri-
 ma mensa cum dandis Sacerdoti-
 bus acumbis Precejanis ; secunda
 Legati cum ceteris latini orbis no-
 bilibus ; tertia regum filii cum ma-
 gni Senatus consiliariis. Neque me-
 fugit, Antonium de Solis in Historia
 Mexicanæ acquisitionis libro tertio
 de Montezuma regionis Imperato-
 re loquentem, ejusque de Mensa,
 pluribus adfirmare, solitum Monte-
 zumam suis neminem admistere es-
 pulis, præter Regios Procères, stan-
 tes quidem, & mallatenus comē-
 dentes. Quid autem hisce ex testi-
 mo-

dans la Salle le rengeoient sur un
 tapis à l'envers, d'autres officiers
 les portaient devant les Ecuiers
 H 3 tran-

monis arguitur, nisi mensuram con-
vivarumque distinctionem, distri-
butionemque adularum orientales
occidentalesque apud Populos per-
petuo obtinuisse, neque eorum in
opulis unam eandemque Principi-
bus Subditisque, Parentibus &
Gratis, indigenis, adventisque fuis-
se mensuram? Hæc autem multa tot
Nationum exempla in medium pro-
tulimus delectationis potius, quam
necessitatis gratia, adversus nam-
que dicteria Basnagii, qui

*Transvolat in medio posita, &
fugientia vaprat.*

Scriptura Hypochrypsi, obvio-
que sensu, plusquam vindica-
tum credimus Patriarcham Isaac
Sassianum; quid enim negotii ha-
beat

*pranoient, qui en rempli ssoient des
assiettes creuses, qu'il falsoient pre-
senter aux Conviez. On en parloit
aux Prineas, puis aux autres en leur
rang. Chardin. Voyage, t. 2. pag. 215.*

beat cum *Egyptiorum* adversus
Israelitas simultatibus *Josephi* Rel-
 ligio, neque ego video, neque alius,
 opinor, sanæ mentis videbit, umbra-
 ticus namque ille omnino est nexus,
 ut jam non nisi ab noctuis, ululis,
 vespertilionibus, & si quæ sunt aliis
 hujusce generis, caliginis patienti-
 bus, impatientibus lucis avibus
 conspiciantur.

En tibi *Lector* Optime, quæ
 pro vindicanda ab criminationibus
Basnagii, *Israelitica* *Patriarchæ* *Jo-*
sephi religione disserere æquum du-
 ximus. *Basnagii* fundamenta exa-
 gitavimus, sique de ipso haud retu-
 limus triumphum, vincendi tamen
 animum fac ut mireris. O utinant
Patriarchæ fides, ejusque religionis
 candor ab calumnias *Basnagi* veluti
 obtectus, diductis per me velis, sub
 divum prolarus effulgeat! Satius
 tamen erit si dixeris, tantam ejus fu-
 isse virtutis lucem atque Religionis
 candorem, ut ab alio indigitari mi-
 nime indigeant, aut ab alicujus con-

tumeliis possint obtenebrari .

Ut altus Olympi

Vertex, qui spatio ventos hi-
mesque relinquit .

Perpetuum nulla tæmeratus
nube serenum ,

Celsior exsurgit pluvii, audit-
que ruentes

Sub pedibus nimbor, & rauce
tonitrus calcat .

Si tamen absque vindictis stetisset
adhuc Josephi Nomen ac fama , aut
saltem adpareat , velim, spes nostra
quantum nos fallat . Equis namque
animo effingere potuisset suo, Basna-
gium in adnotationibus ad Cunei
Historiam de Republica Hebræo-
rum, *κατηχεῖται* instar, in tenebrico-
sam aded futilemque labi potuisse
εὐτραπέλια . Hem ! pro thesauro
Carbones . Sic

Grandia sepe, quibus mandavi-
mus bordea sulcis ,

Infelix lolium & steriles domi-
nantur avenæ .

Pro

*Pro molli viola, pro purpureo
Narcisso,
Carduus, & spinis surgit po-
linurus acutis.*

F I N I S

107
[Faint, illegible text]

107

ERRATA

CORRIGE

Pag. lin.

5. 1. avverfarentur	averfarentur
8. 11. <i>fructus</i>	<i>fructus</i>
8. 16. Pna. aontis	fructus
20. 26. mortis	morti
23. 24. Machor	Nachor
24. 17. utilissimaque	vilissimaque
28. 14. Epoca	Epocha
32. 22. Titius Livius	Titus Livius
38. 26. avverfarentur.	averfarentur
47. 15. acut	acu
46. 3. Pettidierius	Petitdidierius
53. 11. Asyriorum	Assyriorum
70. 1. Polihistorico	Polihistoro.
81. 1. forent	fore ut

8299

